

# GOMIDAS

ACTEUR  
**Fehmi Kararşlan**

ÉCRIT ET MISE EN SCÈNE PAR  
**Ahmet Sami Özbudak**

SUPERVISEUR-PRODUCTEUR  
**Ersin Umut Güler**

MUSIQUE  
**Gomidas Vartabed**

DIRECTEUR DE LA MUSIQUE  
ET CHEF DE LA CHORALE  
**Hagop Mamigonyan**

CHŒUR  
**Chorale Lusavoriç**

MOUVEMENT SCÉNIQUE  
**Selçuk Göldere**

CRÉATION DU DÉCOR  
**Cihan Aşar**

CRÉATION DES COSTUMES  
**Özlem Kaya**

CRÉATION DE LA LUMIÈRE  
**Yasin Gültepe**

TRADUCTION EN FRANÇAIS DU TURC  
**Serra Yılmaz  
Yiğit Bener**

RESPONSABLE DE LA PRODUCTION  
**Mahir Yıldız**

ASSISTANT À LA MISE EN SCÈNE  
**Duygu Pelit**



19E PRIX DU THÉÂTRE  
DE L'ASSOCIATION DES  
CRITIQUES DE THÉÂTRE  
MEILLEURE PRODUCTION  
GOMIDAS



24E PRIX DU THÉÂTRE  
YAPI KREDİ AFİFE  
PRIX SPÉCIAL DE  
CEVAT FEHMİ BAŞKUT



22E PRIX DU PUBLIC DE  
DİLEKLERASI  
MEILLEURE PRODUCTION  
SEUL EN SCÈNE  
GOMIDAS



22E PRIX DU PUBLIC DE  
DİLEKLERASI  
MEILLEURE METTEUR  
EN SCÈNE  
AHMET SAMİ ÖZBUDAK



9E PRIX DU TRAVAIL ET DE  
LA REUSSITE DE MAGAZINE  
INTERNATIONAL DU  
YENİ TIYATRO  
PRIX SPÉCIAL DU JURY  
FEHMİ KARARŞLAN  
GOMIDAS

Les billets sur: [mobilet.com](http://mobilet.com)





**"En écoutant les chansons j'ai vu les histoires, dans chaque histoire je me suis retrouvé. À chaque mélodie que j'ai entendue, je suis devenu une école pour moi-même. Chaque arbre avait un nom et chaque homme une chanson."**



Gomidas Vartabed est un musicologue, compositeur et chef de chorale, né à Kütahya pendant la période ottomane. C'est un prêtre qui a laissé une profonde impression sur la culture arménienne, anatolienne et mondiale. Il fut de passage à Etchmiadzin, Istanbul, Berlin et Paris. Le voyage de cette voix particulière, celle de Gomidas, dont «la voix se fait entendre partout sur le bord de mer», connaissant et l'Anatolie et l'Arménie, qu'il appelle d'ailleurs «la boîte à musique» et s'inspirant de ces terres, est façonné par de nombreuses histoires tragiques.

Le public est entraîné dans un voyage extraordinaire à travers sa conversation avec un mouton imaginaire; légué par son ami de l'hôpital psychiatrique où il passa les 18 dernières années de sa vie et ce dans un mutisme absolu, suite à l'exil de 1915 en compagnie d'intellectuels arméniens. Alors que l'histoire est racontée par Gomidas lui-même, la chorale de Lusavoriç accompagne le personnage avec son ensemble de 40 personnes. Le public peut choisir la version qu'il souhaite dans la pièce, qui se déroule en turc et en français.

## REMERCIEMENTS

Türkiye Ermenileri Patrikliği, Meryem Ana Kilisesi Vakfı, Başrahip Tatul Anuşyan, João Saavedra, Christian Schnell, Serdar Korucu, Birzamanlar Yayıncılık, Osman Köker, Fondation Hrant Dink, Nayat Karaköse, Talin Süzme, Asena Günal, Kubilay Özmen, Alametifarika, Effective Media Production, Tufan Dağtekin, Barkod Beşiktaş, Sancak Payçu, Burak Üzen, Cem Şahin, Akın Aytekin, Turan Tayar, Tütün Deposu, Cansu Tutkun, Mert Önadım, Başak Tan, Burcu Duru, Bade Osma, Metin Bakı, Berkay Kepoğlu, Uğur Cuya, Egecan Kepoğlu, Savaş Yıldırım

Pièce en un acte, 90 minutes

ÉCRIT ET MIS EN SCÈNE PAR  
**Ahmet Sami Özbudak**

SUPERVISEUR-PRODUCTION  
**Ersin Umut Güler**

ACTEUR  
**Fehmi Karaarslan**

MUSIQUE  
**Gomidas Vartabed**

DIRECTEUR DE LA MUSIQUE ET  
CHEF DE LA CHORALE  
**Hagop Mamigonyan**

CHŒUR  
**Chorale Lusavoriç**

MOUVEMENT SCÉNIQUE  
**Selçuk Göldere**

CRÉATION DU DÉCOR  
**Cihan Aşar**

CRÉATION DES COSTUMES  
**Özlem Kaya**

CRÉATION DE LA LUMIÈRE  
**Yasin Gültepe**

TRADUCTION EN FRANÇAIS DU TURC  
**Serra Yılmaz**  
**Yiğit Bener**

RESPONSABLE DE LA PRODUCTION  
**Mahir Yıldız**

ASSISTANT À LA MISE EN SCÈNE  
**Duygu Pelit**

DRAMATURGIE DU CARACTÈRE  
**Sonya Dicle Çetin**

ASSISTANTS  
**Emre Can Sancar**  
**Özlem Yılmaz**

TABLEAU DE L'AFFICHE  
**Panos Terlemezyan**

CRÉATION DE L'AFFICHE  
**Uğurcan Ataoğlu**  
**Talip Özer**

PHOTOGRAPHIE DE L'AFFICHE  
**Serdar Tanyeli**

RETOUCHE  
**Adem Başaran, P Blok**

PHOTOGRAPHIE DE LA PIÈCE  
**Orhan Cem Çetin**  
**Saygın Serdaroğlu**

Enregistrement Numérique  
DIRECTEUR

**Ersin Umut Güler**

DIRECTEUR DE LA PHOTOGRAPHIE  
**Cemil Kızıldağ**

ENREGISTREMENTS VISUELS  
**Ersin Umut Güler**  
**Gürcan Öztürk**  
**Saygın Serdaroğlu**  
**Orhan Cem Çetin**  
**Ulaş Beşoklar**







# Notre production GOMİDAS a eu sa première mondiale en turc et en français en novembre 2020 dans le cadre du 24e Festival International de théâtre d'Istanbul organisé par la Fondation d'Istanbul pour la culture et les arts (İKSV).



GOMİDAS

**ÖNEMLİ NOT:** Bu mekânda, etkinlik girişinde Hayat Eve Sığar uygulaması üzerinden, HES kodu sorgulaması yapılacaktır. Lütfen Bilet Bilgileri sayfasına bakınız.  
**IMPORTANT NOTICE:** In these venue HES code inquiries will be made at the entrance of the event using the Life Fits Into Home (Hayat Eve Sığar) application. Please see Ticket Sales pages.

## YOLCU TİYATRO

Yöneten ve Müzikçi	Müzikçi / Tiyatro	Kurucu / Yöneten
Yöneten ve Müzikçi	Müzikçi / Tiyatro	Kurucu / Yöneten
<b>Ahmet Sami Özbudak</b>	<b>Selçuk Göldere</b>	<b>Duygu Pelit</b>
Yöneten ve Müzikçi	Yöneten ve Müzikçi	Yöneten ve Müzikçi
<b>Ersin Umut Güler</b>	<b>Cihan Aşar</b>	<b>Sonya Dicle Çetin</b>
Müzikçi	Müzikçi	Müzikçi
<b>Gomidas</b>	<b>Özlem Kaya</b>	<b>Emre Can Sancar,</b>
Müzikçi	Müzikçi	<b>Özlem Yılmaz</b>
<b>Müzikçi</b>	<b>Cem Yılmaz</b>	<b>Afif Sancar, İsmail Doğru</b>
<b>Hagop Mamigonyan</b>	<b>Serra Yılmaz, Yiğit Bener</b>	<b>Uğurcan Ataoğlu</b>
<b>Chorus</b>	<b>Mahir Yıldız</b>	<b>Orhan Cem Çetin,</b>
		<b>Saygın Serdaroğlu</b>

## SUR#YÖZEVÖRƏ YÖZÖMƏN KİLİSESİ

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

27 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00

30 KASIM NOVEMBER  
19:30 - 20:00



Osmanlı döneminde yaşamış, Ermeni, Osmanlı ve dünya kültüründe kuvvetli bir iz bırakmış büyük bir sanatçı; müzisyen ve müzik araştırmacısı Gomidas'ın hayat hikâyesine bir yolculuk... Gomidas ile son yıllarını geçirdiği akıl hastanesinde buluşan seyirci, sanatçının zihnindeki hayali koyunun peşinde Kütahya'dan Eçmiyazdın'a, oradan da Berlin, Paris ve İstanbul'a yolculuğa çıkacak. "Sesinin duyulduğu yer deniz kıyısı olan" bu eşsiz ses ve titiz araştırmacının hem kendini hem de müziğini keşfediş anlarına tanık olacağız. "Müzik kutusu" olarak adlandırıldığı Ermenistan kırsalından topladığı şarkıları, kilisenin müzisyenliği seçmesine olan tutarını ve 1915'te Ermeni aydınlarla birlikte İstanbul'dan sürülüşünü Gomidas Vartabed'in ağzından dinlerken, bütün hikâyeye Lusavoriç\* Korusu eşlik edecek. Hem Fransızca hem de Türkçe oynanacak olan oyunda, seyirci dilediği dili seçebilecektir.



A journey through the life story of Gomidas, a musician and music researcher who lived during the Ottoman period and has vastly influenced Armenian, Ottoman and world culture... The audience will meet Gomidas in the mental hospital where he spent his final years, and lead by an imaginary sheep in the artist's mind, will travel from Kütahya to Eçmiyazdın, then to Berlin, Paris and Istanbul. We will witness the moments when this unique voice, this great artist whose 'voice is heard on the sea coast', explores both himself and his music. As we listen to the songs he collected from the Armenian countryside, which he calls a 'box of music', the story of his deportation from Istanbul with Armenian intellectuals in 1915, and the church's attitude when he decides to become a musician, through Gomidas Vartabed's voice, the character will be accompanied by Lusavoriç\* Chorus at times. The play will be staged both in French and Turkish, the audience will be able to choose their preferred version.

Teşekkürler Thanks to Türkiye Ermenileri Patrikliği, Meryem Ana Kilisesi Vakfı, Başrahip Tatul Anuşyan, Christian Schnell, Serdar Korucu, Bırzamanlar Yayıncılık, Osman Köker, Kubilay Özmen, Alametifarika, Effective Media Production, Tufan Dağtekin, Barkod Beşiktaş, Sancak Paycu, Tütün Deposu, Turan Tayar, Burak Üzen, Cem Şahin, Cansu Tutkun

\* Aydınlatıcı

\* İlluminator











Le Théâtre Yolcu a choisi l'œuvre de Wolfgang Borchert "Out of the Doors" comme sa première pièce présentée au public, créée le 19 mars 2013. La pièce, mise en scène par Ersin Umut Güler et conçue à l'aide de la technologie de l'image numérique, a été à nouveau mise en scène en 2019 avec son personnel et ses décors renouvelés. La pièce, jouée 90 fois au total, a reçu des prix dans deux catégories.

Le Théâtre Yolcu a présenté le 25 décembre sa deuxième pièce: le Manifeste d'Ariel Dorfman pour un autre monde en rééditant son œuvre intitulée Voices from Beyond Darkness. La pièce, mise en scène par Ersin Umut Güler, a été jouée 55 fois en trois saisons et a reçu un prix dans une catégorie.

Le Théâtre Yolcu a choisi l'anniversaire de Joko de Roland Topor comme troisième pièce, créée le 1er octobre 2016. Mise en scène par Ersin Umut Güler, la pièce, combinant une conception de mouvement haute performance avec la technologie de mappage et projection, a reçu des prix dans 13 catégories de prix de théâtre différents. La pièce, présentée pendant 5 saisons, a été jouée 100 fois au total.

Le Théâtre Yolcu a créé la pièce Venus in Furs, écrite par David Ives, le 18 décembre 2017 et a ainsi présenté sa quatrième pièce au public. Venus in Furs, réalisé par Ersin Umut Güler, a reçu 4 prix au total dans des festivals en Turquie et à l'étranger. Au total, 100 représentations ont eu lieu.

Le dernier projet du Théâtre de Yolcu, écrit et mis en scène par Ahmet Sami Özbudak, supervisé par Ersin Umut Güler, est une performance solo de Fehmi Karaarslan: Gomidas avec une première mondiale en turc et en français au 24ème Festival de théâtre d'Istanbul en 2020. La pièce est jouée dans l'église Surp Vortvots Vorodman vieille de 400 ans à Kumkapı, l'un des plus anciens quartiers d'Istanbul. La chorale Lusavoriç, fondée à Istanbul en 1929, a interprété les œuvres de Gomidas Vartabed avec un chœur de 40 personnes

# Fehmi Karaaslan

Comédien Franco-Turc  
Réside en Turquie  
Trilingue : Français / Anglais / Turc

Colette  
AGENCE ARTISTIQUE



## Contact

Colette Tostivint  
hello@agence-colette.com  
+33699150544

## IMBP

FehmiKaraaslan

## Instagram

@fehmiKaraaslan

## Démos

ShowReel Fehmi Karaaslan

Fehmi Karaaslan

## Cinéma

- 2021 GÖÇ MEVSİMİ / Long-métrage de Ali Levent / Turquie / Rôle principal
- 2019 L'ODEUR DE MA FILLE / Long-métrage de Olgun Özdemir / France-Turquie-USA
- 2016 VATAN SAGOLSUN / Long-métrage de Duzgun / Turquie / Rôle principal
- 2015 DAB6E / Long-métrage de Hasan Karacadag / Turquie / Rôle principal ([extrait 1:43 à 2:29](#))
- 2016 PICNIC IN GAZA / Long-métrage de Philippe Vartan Khazarian / Royaume-Unis
- 2008 DINLE NEYDEN / Long-métrage de Jacques Deschamps / France-Turquie

## Série

- 2018 SİYAH BEYAZ AŞK (Série télévisée), rôle: Avocat
- 2018 VATANIM SENSİN (Série télévisée), rôle: Mikulas
- 2017 İSİMSİZLER (Série télévisée), rôle: Savcı Necip
- 2017 AŞK VE GURUR (Série télévisée), rôle: Tarık Bey
- 2013 - 2014 CALIKUSU (Série télévisée), rôle : Nizamettin Bey ([extrait 1:02 à 1:41](#))
- 2011 - 2013 LE SIECLE MAGNIFIQUE (Série télévisée) Rôle : Plus de 200 millions de téléspectateurs ([extrait](#))

## Théâtre

- 2020 GOMIDAS écrit et mes par Ahmet Sami Özbudak (24eme Festival International du Théâtre d'Istanbul)
- 2018 RED SPEEDO, écrit : Lucas Hnath, mes par: Ahmet Sami Özbudak, Théâtre Twotwo
- 2018 MUTLUYDUK BELKİ BUGÜNE KADAR, écrit: Paole Genovese, mes par Ahmet Sami Özbudak, Théâtre Twotwo

## Formation Théâtrale

Conservatoire National Supérieur d'Art Dramatique de Paris Classe de Daniel Mesguich  
CNAC (Centre National des Arts du Cirque), Châlons-en-Champagne  
FRACO-Croiseur, Formation d'Acteur à l'Art Burlesque, Lyon  
Formation d'Acteur Professionnel à la Scène sur Saône, Lyon  
Conservatoire National d'Art Dramatique Eskisehir, Turquie







# PRIX & NOMINATIONS

XXII. DİREKLERARASI  
SEYİRCİ ÖDÜLLERİ  
TEK KİŞİLİK PRODÜKSİYON  
GOMİDAS

XXII. DİREKLERARASI  
SEYİRCİ ÖDÜLLERİ  
YÖNETMEN  
AHMET SAMİ ÖZBUDAK

9. ULUSLARARASI  
YENİ TİYATRO DERGİSİ  
EMEK VE BAŞARI ÖDÜLLERİ  
JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ  
FEHMİ KARAARSLAN

29. TİYATRO ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ  
TİYATRO ÖDÜLLERİ  
EN İYİ YAPIM  
GOMİDAS

24. YAPI KREDİ  
AFİFE TİYATRO ÖDÜLLERİ  
CEVAT FEHMİ BAŞKUT ÖZEL ÖDÜLÜ  
AHMET SAMİ ÖZBUDAK  
GOMİDAS

24. YAPI KREDİ  
AFİFE TİYATRO ÖDÜLLERİ  
YILIN EN BAŞARILI OYUNU ADAYI  
GOMİDAS  
YILIN EN BAŞARILI ERKEK OYUNCUSU ADAYI  
FEHMİ KARAARSLAN  
YILIN EN BAŞARILI SAHNE TASARIMI ADAYI  
CİHAN AŞAR  
YILIN EN BAŞARILI IŞIK TASARIMI ADAYI  
YASİN GÜLTEPE & CEM YILMAZER







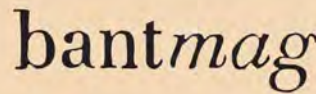
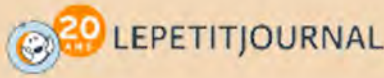
GOMIDAS

COMMUNIQUÉ DE  
PRESSE



# GOMİDAS

## NOUVELLES ET ENTRETIENS



L'OFFICIEL



Musicologue, compositeur et chef de chorale, Gomidas Vartabed est né à Kütahya pendant la période ottomane. C'est un prêtre qui a laissé une profonde impression sur la culture arménienne, anatolienne et mondiale.

Gomidas fut de passage à Etchmiadzin, Istanbul, Berlin et Paris. Le voyage de cette voix particulière, celle de Gomidas, dont "la voix se fait entendre partout sur le bord de mer", connaissant et l'Anatolie et l'Arménie, qu'il appelle d'ailleurs "la boîte à musique" et s'inspirant de ces terres, est façonné par de nombreuses histoires tragiques.

Le public est entraîné dans un voyage extraordinaire à travers sa conversation avec un mouton imaginaire ; légué par son ami de l'hôpital psychiatrique où il passa les 18 dernières années de sa vie et ce dans un mutisme absolu, suite à l'exil de 1915 en compagnie d'intellectuels arméniens. Alors que l'histoire est racontée par Gomidas lui-même, la chorale de Lusavoriç accompagne le personnage avec son ensemble de 40 personnes. En écoutant les chansons j'ai vu les histoires, dans chaque histoire je me suis retrouvé. À chaque mélodie que j'ai entendue, je suis devenu une école pour moi-même. Chaque arbre avait un nom et chaque homme une chanson, Ahmet Sami Özbudak.



ԿՈՄԻՏԱՍԸ՝ ԲԵՄԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

Քրթագան «եղծու» թատերախումբը Գեղեցիկներ 17-ին Ֆրանսիայում, Գեղեցիկներ 18-ին ալ իրերը՝ կը ներկայացնէ Կոմիտաս Վարդապետի կեանքին բնագիտական «Կոմիտաս» թատերախումբը, Պոլսոյ Սուրբ Ռիչարդ Ռուստան եկեղեցւոյ մէջ:



«եղծու»-ի կայքէջը ամենայն անաշուտօրէն ներկայացնելէ ետք Վարդապետին մեզի ծանօթ դաժան ճակատագիրը, գրուածանքով կ'անդրադառնայ անոր արժանիքներուն: Ապա կ'ըսուի. «Լուսավորութեանը կը տարուի արտառովոր ճանաչողութեան» երեսակալական ոչխորի մը հետ զրոյցի միջոցով, իր (Կոմիտասի)՝ հոգեբուժարանի ընկերոջ կողմէ: Կոմիտաս, որ ան անցուցած է իր կեանքի վերջին 18 տարիները, բացարձակ լուստեան մէջ, 1915-ին միւս հայ մտաւորականներուն հետ արտերէն ետք: Մինչ Կոմիտաս իճը կը սրտառաւ սրտառաւ ինք, «Լուսավորչ» երգչախումբը կ'ուղեկցի կերպարին՝ իր 40 հոգինոց համույթով: Լանդիստեանը կ'ընայ ընտրել թատերագրութեան իր տարբերակը՝ բոլորէն եւ կամ Ֆրանսերէն:

«Կոմիտաս»-ի ներկայացումն էն ԱՏՆԷՔ Մամի Եօզպուտար, Էրսին Ռուսի Պրիւեր, Յակոբ Մամիկանեան եւ Ֆեհմի Քարաարսլան: ■

ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԻ ԱՆՂԱՄՆԵՐԸ ԳՈՅ ՄԱՍԻՆ «ԿՈՄԻՏԱՍ»Ի ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ՑՈՒՑԱՂՈՐԹԵՆԸ

Լուսավորիչ երգչախումբի անդամները ոգեւոր օրեր ապրեցան Երեւանի մէջ: Անոնք «Չրանդ Տիկը» հիմնարկի աջակցութեամբ Չայաստան մեկնած էին «Կոմիտաս» մենախաղի Երեւանեան ցուցադրութեան համար: Ներկայացման գլխաւոր դերակատարը, թուրք արուեստագետներն ու Լուսավորիչ երգչախումբի անդամները երկու օր «Կոմիտաս» բեմադրութեան հետ հաղորդակից դարձուցին Երեւանի մշակութասերները: Ցուցադրութիւնը տեղի ունեցաւ Նորարար փորձառական արուեստի կեդրոնին մէջ: Ցուցադրութեան երկու օրերուն ալ սրահ լեցուն էր. մշակութասերներ շատ հաւնեցան «Կոմիտաս»ը, որուն մէջ մեծանուն յօրինողի կեանքը կը տողանցէ մանութենէն դէպի մեծ աղետ եւ յետոյ՝ դէպի Փարիզ, հոգեբուժարան, ուր կ'անցնին հայ ժողովուրդի կեանքի վերջին դրուագները: Երկօրեայ ցուցադրութիւններն, Երեւանեան հետաքրքրական օրերէն ետք Լուսավորիչի անդամները բարձր տրամադրութեամբ վերադարձան Իսթանպուլ:





Նորարար փորձարարական արվեստի կենտրոն օգոստոսի 27-ին ինձ տարել էին սպասվելիք ներկայացման մասին բարձր կարծիքները, որ տարածվել էին Ստամբուլից մինչև Վենետիկ ու հասել Հայաստան: Լուրն այդ այն մասին էր, որ թուրքական մի թատերախումբ բեմադրել է Կոմիտաս Վարդապետի կյանքը ներկայացնող պիես, որը 2021 թ. հոկտեմբերին բեմադրվելով Ստամբուլում՝ խաղացվել է Որդվոց Որոտման հայկական եկեղեցում (որտեղ տարին մեկ-երկու անգամ պատարագ է մատուցվում, եւ որը հիմնականում գործում է իբրև «Մեսրոպ Մութաֆեան» մշակույթի կենտրոն) արդեն 32 անգամ (27 անգամ թուրքերեն եւ երեք անգամ ֆրանսերեն), մոտ ութ հազար՝ հիմնականում թուրք հանդիսատեսի հուզել, նրանց համար դարձել բացահայտում, արժանացել հոտնկայս ծափահարությունների, հայտնվել թուրքական ընդդիմադիր մամուլի ու հեռուստատեսության ուշադրության կենտրոնում, ինչպես նաեւ երեք մրցանակ է բերել մենախաղի դերակատարին: Եվ որ այդ ներկայացմանը մասնակցում է հայկական «Լուսավորիչ» երգչախումբը: Եվ ահա 33 եւ 34-րդ անգամները այն ներկայացվելու է հայ հանդիսատեսին՝ ՆՓԱԿԻ բեմում, ֆրանսերեն՝ հայերեն ենթագրերով:



# Gomidas Yerevan'da ayakta alkışlandı



HABER MERKEZİ

Yöleu Tiyatro'nun Lusavoriç Korosu'yla birlikte sahnelediği 'Gomidas' adlı oyun, bu kez Yerevan'daki tiyatrosövelerle buluştu.

Oyun, 26-27 Ağustos'ta Yerevan'daki Deneysel Çağdaş Sanat Merkezi'nde (NPAK) Fransızca olarak, Doğu Ermenicesi üstyazy-sıyla sahnelendi.

Başarılı geçen temsil her iki gün de kapalı gişe oynadı ve seyirci tarafından ayakta alkışlandı. 45 kişi den oluşan ekip oyunu Hrant Dink Vakfı'nın da desteğiyle ilk kez Türkiye dışında Yerevan'da sahnelendi.

Ekip, Ermenistan ziyaretinde Gomidas Enstitüsü Müzesi ve Panteon'u ziyaret etti. Lusavoriç Korosu bu ziyaretlerde Gomidas eserlerini seslendirdi. İstanbul'a dönen ekip, 17, 21 ve 23 Eylül tarihlerinde sahneleyeceği oyunlar ile sezon açılışını yapacak.

Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü ve yapımcılığını Ersin Umut Güler'in yaptığı oyunda, Hagop Mamigonyan şefliğindeki Lusavoriç Korosu oyunu boyunca Gomidas Vartabed'in eserleri seslendirerek Gomidas karakterine can veren Fehmi Karaarslan'a eşlik ediyor.



## ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱԳՐՈՒՄՆԵՐ



Երեւանի մէջ վերջին օրերուն տեղի ունեցաւ «Կոմիտաս» ներկայացումներու շարքի հերթական փուլը: «Նորարար փորձառական արուեստի կեդրոն»-ի (ՆՓԱԿ) երդիքին տակ տեղի ունեցաւ «Կոմիտաս»-ի ներկայացումները, որոնք իսկապէս արտասովոր պարունակներու առիթ հանդիսացան: Այսպէսով «Yolcu» թատերախումբի եւ Լուսավորիչ դպրոց դաս-երգչախումբի համագործակցութիւնը նոր հարթութին մը թեւակոխեց: «Կոմիտաս» ներկայացումներու շարքը Իսթանբուլի մէջ վերջին շրջանին արդէն բացառիկ յաջողութիւն արձանագրած է եւ այդ շարքի շրթային վրայ երկու ոսկէ օղակներ եկան աւելնալ Երեւանի ոգեւոր ելոյթներով: Ծրագրին մասնակից խումբերուն արուեստագետները Երեւանի կեցութեան օրերուն այցելեցին նաեւ Կոմիտասի շիրմը, ուր նկարահանուեցան Լեւոն Վարդապետի արձանին շուրջ:



## ԴՐՈՒՍՏԱԼԻՑ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ

Այս ժամանակ կենսակից Երեւանի մէջ տարբեր գիտնականներ կը սորսի իմաստի մը

Այս ժամանակ կենսակից Երեւանի մէջ տարբեր գիտնականներ կը սորսի իմաստի մը... (The text continues with a detailed article about the play and its reception, mentioning the cast and the significance of the performance in Yerevan.)





# Seslerin peşinde bir deha

Ermeni müzisyen, müzikolog ve rahip Gomidas Vartabed'in trajik hayat hikayesini sahneye taşıyan "Gomidas" oyununu, yazar-yönetmeni Ahmet Sami Özbudak ve karaktere hayat veren Fehmi Karaarslan'la konuştuk

**K**ıtahya doğumlu Ermeni müzisyen, müzikolog, besteci ve rahip Gomidas Vartabed, bugün tüm dünyada mirasına sahip çıkan büyük bir sanatçı. Ancak doğduğu topraklarda yeterince tanınmadığı bir gerçek. 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında, Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, Fehmi Karaarslan'ın rol aldığı "Gomidas" oyunu, tam da bizi bu gerçekle tanıştırmak üzere sahnede. 1915'te gönderildiği sürgünden araya nüfuzlu kişilerin girmesiyle kurtulsa da, yaşadığı büyük travma nedeniyle yaşamının son 20 yılını akıl hastanesinde geçiren Gomidas'ın trajik hayat hikayesi, 27 ve 30 Kasım'da Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde izleyicilerle buluşacak. Hem de Fransızca ve Türkçe olmak üzere iki dilde. Oyunu ve Gomidas hakkında bilinmeyenleri Özbudak ve Karaarslan'la konuştuk.



Ceyda Ulukaya

oyunulubeynemilim.com.tr

oyunulubeynemilim.com.tr

Istanbul Tiyatro Festivali kapsamında  
premiyer yapılmaya  
hazırlanan  
"Gomidas"; 2021  
yılı boyunca  
sahnelenmeye  
devam edecek.

HÜSEYİN ÖZDEMİR

Ahmet Sami Özbudak

Fehmi Karaarslan

■ Gomidas üzerine bir tiyatro metni yazma ve sahneleme fikri nasıl ortaya çıktı?

**Ahmet Sami Özbudak:**

Tarihsel metin çalışmayı özellikle seviyorum, hem yakın tarih hem Osmanlı dönemi. Gomidas da birkaç yıl önce Şehir Tiyatroları'nda "Hayal-i Temsil"i çalışırken karsıma çıktı. Çok etkilendim. Diğer metni çalışırken Gomidas'ta kayboldum bir anda. Sonra mecburen rafa kaldırdım ama ileride çalışacağım diye bir kenara yazdım. Fehmi de hep çalışmak istediğim bir oyuncuydu. O yıl önce "Mutluydun Belki Bugüne Kadar" oyununda ilk kez birlikte çalışma fırsatımız oldu. Provalar biter bitmez de Gomidas'ı konuşmaya başladık zaten. Oyunu iki dilli düşündüğümü, uluslararası plana taşımak istediğimi söyledim. Ve birlikte çalışmaya karar verdik.

■ Gomidas'ın sizi etkileyen yanı ne oldu?

**A.S.Ö.:** En bosta dehası. Hassasiyetleri, müzisyenliği, mütevazılığı ve bu mütevazılığın bedelini ödemiş biri olması. Hikayesi hem çok trajik, hem hüzünlü hem de umut verici geldi. Hem Türkiye toplumu, hem Ermeni kültürü, hem Osmanlı dönemi açısından çok önemli bir figür. Buna rağmen Türkiye'de çok çok az tanınıyor.

**Fehmi Karaarslan:** Ben de tanıyıordum açıkçası. Sami'nin bahsettiği andan itibaren kitaplardan ve müzikleri aracılığıyla tanıma şansım oldu. Tabii bireysel olarak çok ağır bir hayat hikayesi var. Daha bebekken annesini, 10 yaşında babasını kaybediyor. Birçok şehir hatta ülke değiştiriyor. Hayatı boyunca bir ev arama pateni var baktığımızda, sürekli bir yerlerde var olabilmek için cabalıyor. Her gittiği yeri de terk etmek zorunda kalıyor ya da atlıyor. Bir yuva bulamıyor. En sonunda İstanbul'u da terk ediyor ve hayatının son 18 yılını Paris Villejuif'te bir akıl hastanesinde geçiriyor. Bazı kaynaklar, bu son 18 yılını hiç konuşmadan geçirdiğini de söylüyor. Düşünün ki, böylesine müzik tutkunu bir adam, ağzını açmıyor. İnanılmaz bir trajedi. Gomidas'la ilgili birçok metni okurken, kendimi ağlarken buldum. O yüzden içinde olmak, o dünyayı anlamak, oyunculuğu yapmaktan da öte böylesine büyük bir dehanın hikayesini sahiplenmek, ona nefes olmak çok heyecan verici.

■ Hangi kaynaklardan faydalandınız?

"Belki de annesinin sesini aradı diyorum"

■ Gomidas'ın bu büyük müzik tutkusunu hayat hikayesi içinde nasıl konumlandınız?

**F.K.:** Bana, seslerin peşine düşmüş bir deha gibi geliyor. Çok küçükken kaybettiği annesinden duyduğu ezgiler var çünkü, babası da şarkı söylemiş. Sanki var olmayan bir hayalin peşinden gidiyor, belki de annesinin sesini yeniden bulmaya çalışıyor gibi geliyor. Bu masumiyet, bu naiflik beni çok yarıyor. Düşünürken de oynarken de. Tutduğum ana damarlardan biri o sesi aramak oldu. Belki annesinin sesini aradı diyorum, hayatı boyunca. Bulamadan da öldü. Ve sessizliğe gömlere öldü.



Sarkis Muradyan'ın Gomidas'ı resmettiği "Son Gece" tablosu.

var. İstanbul'un önde gelen entelektüelleriyle çok yakın ilişki içinde. Halide Edip Adıvar onun en büyük hayranı. Mazhar Osman ona resmini imzalamak istiyor. O dönemin ünlü Petit Chambre tiyatrosunda konserler veriyor. Çok bilinen ve gerçekten sevilen biri. Bir de rahip tarafı var tabii. O nedenle ayrıca saygınlığa da sahip.

■ Yine de bunlar, 1915'te tehric

kapsamında Çankırı'ya

sürütmesine engel olmuyor...

**A.S.Ö.:** Evet. Hatta sürgüne gönderilmeden önce, yani 24 Nisan gecesinde birkaç gece önce Saray'da konser veriyor. Devlet erkânıyla da o kadar yakın aslında. Buna rağmen tutuklanan yüzlerce Ermeni entelektüelle birlikte Çankırı'ya sürgüne gönderiliyor. Hiçbir şeyin artık eskisi gibi olmayacağı o dönüm noktası da orada yaşanıyor. Bir asker kafasından aşağı bir kova su döküyor Gomidas'ın. Tabii ki o ana kadar korku ve endişe içindeler, büyük bir gerilim biriktirmiş. O suyun dökülmesi biriken bütün gerilimin patlamaya yapması gibi...

**F.K.:** Bazı kaynaklarda belki daha önce olan başka şeylerin de etkilemiş olabileceği, tek bir olaya bağlamanın doğru olmayabileceği de söyleniyor. Ama kesin olan şu ki, döndükten sonra artık eski Gomidas olamıyor.

**A.S.Ö.:** Tabii, bütünüyle zor bir hayat. Eczmünyazın'deki manastır hayatında da çok zorlanıyor. Ask şarkıları söylediği için o dönem dışlanmış biliyoruz. İlk kitabı, düşün ve aşk şarkılarından oluşan derleme bir kitap örneğin. Onu bastırıldığı için kayımatlar kopuyor. Yine de baktığımızda, hayatının dönüm noktası tehric sırasında yaşananlar oluyor. O yüzden ikisini ayıramayız hence ama ona asıl değer veren, insanlığı ve müzisyenliği. Sadece Türkiye için değil, tüm dünya için.

**A.S.Ö.:** "Deliliğin Arkeolojisi" temel referans kitaplarından biri oldu, çok temiz bir biyografi. Sürgünü anlatan "Gomidas'la Çankırı Yollarında" da yine ama kaynaklarımızdan biri. En son finale giderken, bu yıl çıkan "Kalbim O Viran Evlere Benzer" kitabından çok faydalandım. Oradaki mektuplar, Gomidas'ın makaleleri, anılar... İnternette de çok fazla bilgi var ama birçoğu tutarsız. Örneğin 18 yıl konuşmadığı söyleniyor ama bunun ispatı yok. Ama şurası kesin ki, evet bir sessizliğe gömülmüştür. Müzik üretimine zaten devam edemiyor.

■ Hazarlık sürecinde müzisyenlerle de görüştünüz mü?

**A.S.Ö.:** Ben ilk Agos'a gittim aslında. Orada bazı müzikologlarla görüştüm. Ermeni cemaati içinde çok iyi bilinen bir figür zaten. Ayrıca başka müzisyenlerle görüşmedim ama oyunda Hagop Mamigonyan'la çalışıyoruz. Koro şefimiz. Sahnede 40 kişilik bir koroya beraberiz, Lusavoriç Korosu. Başından beri oyunun koroyla yapılmasını istiyorduk zaten, çünkü Gomidas aynı zamanda çok önemli bir koro şefi. Her gittiği yerde korolar kuruyor ve yönetiyor. Ve bu şekilde Anadolu'nun, Ermenistan'ın, Doğu'nun müziğini Avrupa'ya taşıyor.

**F.K.:** Aslında Batı armonisini de katıyor işin içine. Çünkü Berlin'de konservatuvar okuyor, Batı müziğini çok iyi öğreniyor. Hamparsum Limonciyan'dan Ermenilerin kullandığı nota sistemini öğreniyor ve onu Batı müziğiyle birleştiriyor. Bir belgeselde dinlemişim örneğin, özellikle Anadolu ezgilerinde son heceyi yükselterek çok basit ama çok etkili bir teknik geliştirdiğinden bahsediliyor.

■ Gomidas'ın sesinden de övgüyle bahsediliyor. Sizin müzikle ilişkiniz nasıl?

**F.K.:** Ben konservatuvar eğitimi sırasında şan dersleri almıştım, fena da şarkı söylemediğimi söylerler. Gomidas'la tabii ki kıyaslanamaz ama en azından ses rengimiz aynıymış. İkimiz de üst baritonmuşuz. O husuma gitti. Oyunda da elimden geldiğince birkaç şarkı söylüyorum.

■ Gomidas'ın hayatına dönebilir. Hakında az da olsa bilimler var. Bunlar dışında siz neler keşfettiniz? Özellikle 1910'da yerleştiği İstanbul'da geçirdiği dönemde ilgili neler biliyor?

**A.S.Ö.:** Beni en çok şaşırtan, aslında çok acıklı bir hikoye anlatmamıza karşın Gomidas'ın komedyen tarafıyla tanışmak oldu. İnsanları çok güldüren, her girdiği ortamda kırıp geçiren biri. Teksti yazarken önce oraya gitmek istedim. Komedyenlikten trajediye dönmek güzel bir tezattı ama o şirseliği yakalayamaya çalıştım. Gomidas'ın hayatı bir şir gibi geliyor bana aynı zamanda. O yüzden komedyenlik damarını biraz törpüledim. Bunun dışında çok tutkulu biri. Çok iyi bir gözlemci. Doğayla çok güçlü bir bağ



# 18 yıl susan Gomidas sahnede konuşuyor

Yolcu Tiyatro Topluluğu, müzisyen Gomidas'ın hayat hikâyesini sahneye taşıdı. Topluluğun Yönetmeni Ersin Umut Güler, Gomidas'ın 18 yılının suskunlukla geçtiğini söylüyor ve ekliyor: "Kütahya'da başlayan Paris'te akıl hastanesinde son bulan yaşamını oyun boyunca görüyoruz"

## Tiyatrolar için tarihin en kötü zamanları

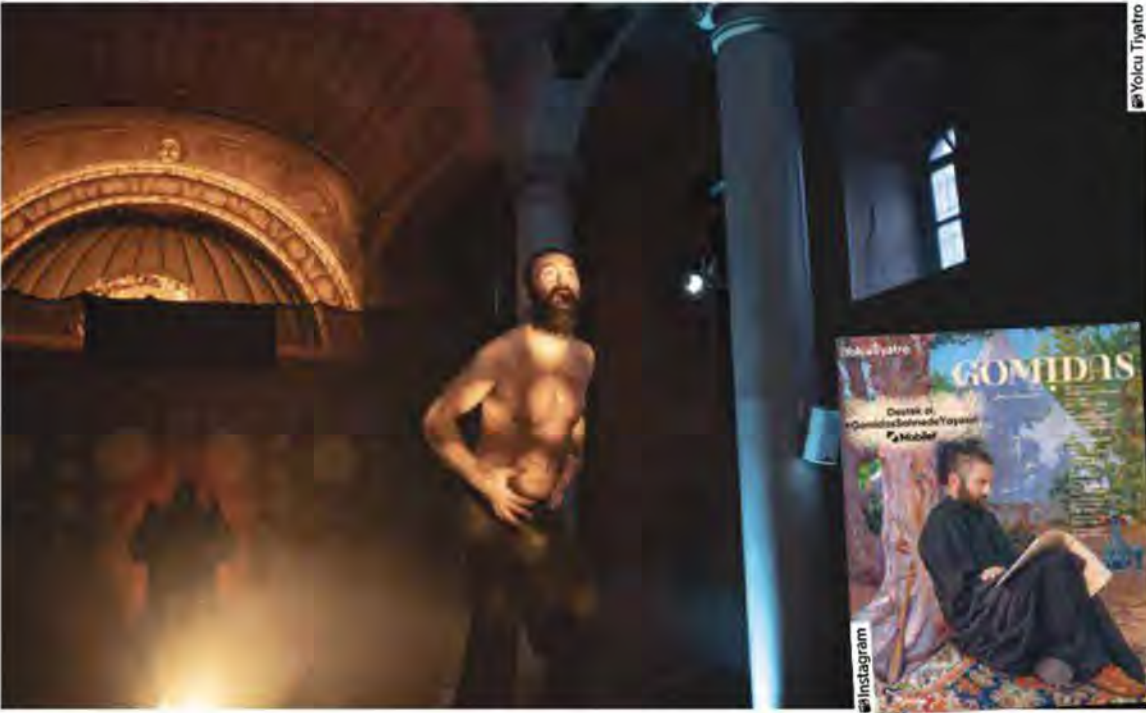
■ Yolcu Tiyatro da oyunları ile çok kültürlülüğe, faşizme, savaşa yönelik birçok şey anlatıyor. Tiyatro topluluğu olarak nasıl ilerliyorsunuz?

Yolcu Tiyatro olarak bugüne kadar hep derdi olan oyunlar yaptık. Toplumsal cinsiyet meselesi vardı, ezen ezilene dair mesele vardı, savaş karşıtı bir oyun oynadık. Gomidas da yine bizim hikâyemiz. Estetik olarak da biçimsel olarak da yeniliği arayan bir ekibiz. Mart ayından beri neredeyse faaliyet yürütemedik. Haziran ayında planladığımız bir sürü oyun iptal oldu. Maalesef özel tiyatrolar tarihinin en kötü zamanlarından birini yaşıyor diyebilirim. Çünkü ortada elle tutulur ciddi bir destek de yok. Bu desteği sağlayabilecek devlet kurumları ve belediyeler. Kültür Bakanlığı'nın maalesef ciddi bir desteği olmadı. Bu sene hiç ödenek almadık. Yeni oyunumuz için başurmak istedik Kültür formuna ama vergi borcumuz var diye başuramadık. Bakanlığımız ikna edemedik. Şu anda tiyatrolar ve sahne emekçileri yalnız bırakıldı. Durduk yerde borçlanıyoruz. Çünkü masraflarımız devam ediyor. Bir şekilde ayakta kalmaya çalışıyoruz.

birisi. Araya Halide Edip gibi nüfuzlu insanlar giriyor. Zaten küçük yaşta yetim öksüz kalıyor. 1915'ten sonra asıl yıkım başlıyor. Döndüğünde eserlerini bulamıyor. Birkaç yıl sonra Paris'e gidiyor. Orada başka akıl hastanesinde kalıyor. Yaklaşık 18 yılı suskunlukla geçiyor. Çok yönlü bir müzisyenin müziği bırakmış olması bile büyük travma. Maalesef Paris'teki akıl hastanesinde hayatını kaybediyor.

■ Son yıllarda Gomidas'a yönelik ilgli nasıl değerlendiriyorsun?

Geçen sene Kalan Müzik bir albüm yaptı. Bir de geçen sene 150'nci doğum yılıydı. Cemal Reşit Rey'de büyük bir konser yapıldı. Hiçbir zaman unutturulmaması ve hep hatırlatılması gereken çok büyük insanlar var bu topraklarda yaşamış. O çok kültürlülüğün hatırlatılması gerekiyor. Tekçi yapının kafa yapısına çok hâkim olduğu bir dönemdeyiz.



Sercan MERİÇ

**Y**OLCU Tiyatro, bugüne kadar savaşa, cinsiyetçiliğe, gelir adaletsizliğine, anlamsız hiyerarşilere dikkat çeken birçok oyun sahneledi. Son olarak ise Gomidas'ı izleyicilerle buluşturdu. Tiyatronun Yönetmeni Ersin Umut Güler, Anadolu'daki binlerce müziği ortaya çıkaran Gomidas'ı "Hiçbir zaman unutturulmaması ve hep hatırlatılması gereken çok büyük insan" olarak tanımlıyor. Oyun 16-17 Nisan'da 20.30'da, 18 Nisan'da ise 19.00'da Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde sahnelenecek. Güler ile hem son oyuncularını hem de tiyatronun durumunu konuştuk.

■ Yolcu Tiyatro yapımı Gomidas'ı sahneye nasıl hazırladınız? Nasıl bir ekiple oynuyorsunuz?

Bizim epey zamandır gündemimizde olan bir oyundu Gomidas. Bu toprakların yetiştirdiği büyük müzisyenlerden biri. Osmanlı döneminde yaşamış bir Ermeni müzisyen. Besteci, icracı, koro şefi... Oyunun metni geçtiğimiz yılın Ocak-Şubat aylarında Ahmet Sami Özbudak tarafından yazıldı. Oyunu da Özbudak yönetiyor. Gomidas'ı Fehmi Karaaslan oynuyor. Mart ayında provalara başladık. Pandemiyle beraber online olarak provalara devam ettik. Oyunu,

24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında iki kez oynadık. Ardından saat kısıtlamaları geldi. Şimdilik durmuş vaziyeteyiz.

■ Gomidas'ın hikâyesi nedir? Neler yaşamış?

Gomidas'ın Kütahya'da başlayan Paris'te akıl hastanesinde son bulan yaşamını oyun boyunca görüyoruz. Ve oyunda Lusavoriç Korosu yer alıyor. Hagop Mami-gonyan şefi. 40 kişi Gomidas eserlerini seslendiriyorlar. Destek kampanyası başlattık. Yolcu Tiyatro bugüne kadar hiçbir şahıstan ve kuruluştan tek kuruş madde destek almamış. Biz de bir seyirci

dayanışma kampanyası başlattık. Mobilet.com'dan seyirciler oyuna bilet alabilecekler. Seyircilerimiz hatıra bileti alınca onlara Gomidas hatıra setleri göndereceğiz. Oyun hem Türkçe hem Fransızca oynanıyor.

**ZORUNLU VE GÖNÜLLÜ SÜRGÜNLERİ VAR**

■ Gomidas'ı nasıl tarif edersiniz? Bu topraklar için ne ifade ediyor?

Kişisel olarak zorunlu ve gönüllü sürgünleri var. Kütahya'da doğmuş, Bursa'da okula gidiyor, Berlin'de müzik okumaya gidiyor, Paris'e gidiyor, Yaklaşık dört bin eseri olduğu söyleniyor. Türkçe, Kürtçe, Ermenice, pek çok eseri kayda alıyor. O eserlerin ölümsüz olmasını sağlıyor. Bu topraklar için çok kıymetli. 1915'te sürgüne gönderiliyor Çankırı'ya. Sürgünden birkaç gün önce Saray'da konser veriyor. Muhtemelen kendisi de sürgüne gideceğini tahmin etmiyordu. Sürgünden dönen 8 tane Ermeni aydın var. Onlardan

©Sercan Meriç







# yeni yaşam



Destek ol,  
#GomidasSahnedeyasasin  
Mobilet

» Gomidas oyunun yazar ve yöneteni Ahmet Sami Özbudak, 'Gomidas'ta ve onun incelikli ruhuyla herkes tanışmalı diyerek bu öyküyü anlatma kararını verdim. Her anı, her günü roman olacak bir müzik adamı var karşımızda' diyor

» Gomidas'ı sahnede tek başına üstelik büyüklü bir atmosfer içinde canlandıran Fehmi Karaarslan, 'Buna elçilik etmek kutsal bir deneyim benim için' ifadelerini kullanıyor

## Kutsal bir deneyim

Gomidas'ı sahnede tek başına üstelik büyüklü bir atmosfer içinde canlandıran heyecan verici olduğunu belirten oyuncu Fehmi Karaarslan, bu derinlikli metne uygun tasarıma bulmak için çok uzun süren provalar aldıklarını söylüyor: Kara-

arslan, "Gomidas'ı böyle bir melankoli canlandırmak onunla kurduğum empatik bağa mistik bir katman sağladı. Ki bu durum Gomidas'ın ruhunu Sami'nin kurduğu dünyada yansıtan bana çok büyük katkı veriyor. Şöyle de söylenebilir; Kili-

se'de bir koro eşliğinde gerçekleşen bu temsili tiyatroyun ayrılmaz yapısını ve arkası kükreneni Gomidas'ın dehasıyla birleştirilen geniş bir çağrışım ağının özüdür... Ve buna elçilik etmek kutsal bir deneyim benim için..." diye vurguluyor.

S ekiz yıldır faaliyetini sürdürüyor ve yüzlerce lez seyirciyle buluşan Yolcu Tiyatro, 29-30-31 Ocak'ta, Ermeni, Anadolü ve dünya kültüründe derin izler bırakmış müzikolog, besteci ve koro şefi Gomidas Vartabet'in hayatının son 18 yılını "Gomidas" adıyla tiyatro sahnesine taşıyor. Supr Vorost Vorodman Kili-



Meltem İnci

sesinde gerçekleştirecek oyuncu 40 kişilik topluluğu ile Lusavoriç Korosu da eşlik ediyor. Türkiye ve Fransa'ya sahnelenen oyunda seyirci itelediği dil seçeneğini de seçebiliyor. Oyun öncesi Gomidas oyununun yazar ve yöneteni Ahmet Sami Özbudak, oyuncu Fehmi Karaarslan ile süpervizör ve aynı zamanda yönetmen Ersin Umur Güler ile konuştu. Yolculuktan devam ederken koronavirüs engeline takılan Yolcu Tiyatro, bir kampanyaya başlatılmalarını söyleyerek seyircilerden destek bekliyor.

### Mücadelesi ilham veriyor

Oyunun yazar ve yöneteni Ahmet Sami Özbudak, Gomidas'ın hikayesiyle karşılaşınca çok heyecanlandığını söyleyerek, "Gomidas'la ve onun incelikli ruhuyla herleş tanışmalı diyerek bu öyküyü anlatma kararını verdim" diyor. Özbudak, "Her başı dolu, hem de kederle çevrelenmiş bir hayat bu. Bunu'daki öğreticilik günün, Kütahya'daki çocukluğu ya da Eğinyan'daki manastırda yaşadığı günler... Her an, her günü roman olacak bir müzik adamı var karşımızda. Hem mücadelesi, hem de umudu ilham veriyor. Her duyduğu ezgiye, şarkıya ve insana değer vermisi. Gomidas'ın dünyayla tanışma bu incelekleri bir bir fark edebilmemiz" diye belirtiyor.

### Oyun ve provalar...

Salgın sürecinde çalışmaların da aynı bir tizizkte olduğunu ve bu süreçte sahnede olmanın gücüne diklice gelen Özbudak, bu sorun ile nasıl başa çıkacaklarını şöyle özetliyor: "Her prova hem oyun sürecinde sosyal mesafeyi koruyarak, büyük diklar gözeterek hareket etdik. Bu tizizik sahneme sürecini güven içinde geçirmemizi sağladı. Yani diklar ederseniz mutlaka sonuç alınmaz."



Ersin Umur Güler



Ahmet Sami Özbudak

## 'O bir deha'

Gomidas'ın hikayesini sahnede vermenin Yolcu Tiyatro için oldukça önemli olduğuna diklet çeken Ersin Umur Güler, "Gomidas Anadolu topraklarının yetiştirdiği büyük müzisyenlerden biri" diyor. Gomidas'ın trajik hikayesinin yanı sıra 1915 yılında stüdyo gönderilmiş olması bir gerçekliği yansıttığını belirten Güler, "Bu büyük sanatçının hikayesini anlatırken bu topraklarda yaşamış acılar, stüdyoları anlatmak bizim için çok önemliydi. O yüzden Yolcu Tiyatro'nun çağrışımı yapıyor bir oyun oldu" diyor.

40 kişilik Lusavoriç Korosu 1929 yılında İstanbul'da kurulmuş 40 kişilik Lusavoriç Korosu'nun Gomidas eserlerini seslendirmesinin oyuna büyük bir katkı sağladığını belirten Güler, oyunda Fransızca dil seçeneğinin yer almasını ise şöyle açıklıyor: "Gomidas'ın hayatında Paris çok önemli bir yer tutuyor. Gidip geldiği bir yer Paris. Orada müzik çalışmaları yapıyor. 1915'ten sonra sağlığını yitirmeye başlamasıyla beraber bir süre Şişli'deki Lape Hastanesi'nde kalıyor. Gomidas'ın hayatında Paris hikayesinin önemli bir yer tutması bizi böyle bir seçim yapmaya götürdü."

Salgın oyunlan süreci Koronavirüs salgını sürecinde çok sayıda oyun iptal etmek arasında kaldıkları dile getiren Güler, herhangi bir devlet güvencesi ve maddi destek almadan faaliyetlerini sürdürdüklerini belirterek, "Bağışsız çalışan tiyatrolar ve müzisyenler koderine terk edilmiş durumda" ifadelerini kullanıyor. Gomidas'ın ilk provalarını da bölgesel bir ortamda online olarak aldıklarını vurgulayan Güler, "İş yapmıyoruz, gelir elde edemiyor olsak da yeni projemiz için çalışarak, üreterek geçirdik" diyor.

Destek bekliyorlar Yolcu Tiyatro olarak 5 Aralık itibarıyla Gomidas ve Yolcu Tiyatro için destek kampanyası başlatılmalarını duyuran Güler, zor süreçleri atlama ve oyunlarını sürdürme adına önemli olduğunu vurguluyor. Güler şu ifadeleri kullanıyor: "Bu noktada bizi duyurmuş yapıyor pek çok alanda ve bu duyurmuş kampanyaya da böyle olacak umarım. Bu toprakların yetiştirdiği büyük müzisyen Gomidas'ın hikayesini anlatmaya devam edebilmek ve diğer oyunlarımızı sürdürürebilmek için bu kampanyaya destek vermeye davet ediyoruz seyircilerimiz."

Kampanyaya katılmak için <http://yolcutiyatro.com/> internet sitesi ve Twitter hesapları takip edilebilir.



## Gomidas kimdir?

Gomidas 1869 yılında Kütahya'da Soğomon Soğomonyan isimle doğar. Annesini bir yaşında kaybettikten sonra bütüncü tarafından yetiştirilen Gomidas'ın çocukluğu kederli ve yoksulluğa geçer. 1881'de daha 12 yaşındaki Kütahya'da G. Dersahyan adında bir papazın psikopos olarak atanmasıyla birlikte, sesinin güzel olması sebebiyle Gomidas da psikoposla birlikte yeni kurulan rubban okuluna eğitim almak için Echmiadzin'e gider.

Kısa bir sürede Ermenice'yi kusursuzca öğrenen Gomidas, Ermeni nota sisteminde de ustalaşır müzik hocası olur. 1893 yılında da Ermeni halk ozanı Katolikos Gomidas'la atfen Gomidas ismini alır. 1895'te de papaz anlamına gelen Vartabet ünvanına layık görülür.

Gomidas, 1896-99 yılları arasında dönemin Katolikos'un izniyle Almanya'ya müzik eğitimine giderek Berlin'de müzik tarihi ve teorisi, enstrüman bilgisi üzerine dersler alır. Gomidas, Eylül 1899'da Echmiadzin'de döner dönmez müzik faaliyetlerine devam eder. Özellikle Anadolu'da köy köy gezerek 4 binden fazla Rünye, Ermenice, Farsça, Türkçe ve Arapça şarkı ve türküler deniyerek notaya geçirmesinin yanı sıra şarkılar üzerine makaleler yazarak dünyanın birçok yerinde konferanslar verir. Ancak ne yazık ki Gomidas'ın yaptığı 4 binden fazla derlemesi yalnızca bin 200'ü günümüzde kadar ulaşılmıştır.

İstanbul Emniyeti'nin uzun süredir hazırladığı operasyon 24 Nisan 1915'teki operasyonda, Gomidas Ermeni cemaatinin önde gelen siyasi liderleri ve aydınları ile tutuklanır. Tutuklanan 235 Ermeni aydın İstanbul merkez hapishanesine götürülür ve her geçen günlerde tutuklanırların sayısı 700'e ulaşır. Hapishanede birkaç gün tutulduktan sonra Ermeni aydınları Haydarpasa Gan'ına götürülür ve Çankırı'ya Ayaz'a gönderilir. Çankırı'ya vardıkları 174 Ermeni hiçbir yaralama yapılmadan öldürülür. Gomidas Vartabet de tutuklanıp Çankırı'ya götürülen kişiler arasındadır. Çankırı'ya vardıklarında gelen bir telgrafta, Gomidas'ın da içinde olduğu 8 kişiye dönük izni verildiğini yazıyor. Gomidas'ın dönüş izninin nasıl çıktığı konusunda kesin bir bilgi olmasa da yakın ilişkili olduğu bilinen Halide Edip ya da Mehmet Emin gibi isimlerin, şehzade Abdülmecid Efendi'nin ve dönemin ABD'nin Osmanlı İmparatorluğu büyükelçisi Henry Morgenthau'nun girişimleriyle geri gönderildiği iddiaları arasında.

Gomidas bu telgraf sayesinde 15 Mayıs'ta İstanbul'a döner. Fakat diğer tutuklulara kıyasla çok kısa süreli olacak 15 günlük stüdyo Gomidas'ın hayatına derinden etkiler.

1916'da sağlığı kötüye gitmeye başlar. İlaç tedavisiyle neşesi topkalmaz ve telgraf çağrısına başlamasına da bu iyileşme çok kısa sürer, hastalığı gitmez. Gomidas'ın hayatına daha çok zorluklar. Ekim ayında Gomidas, Lape (La Pale) Hastanesi'nde tedavi görmeye başlar. 1919'da ise daha iyi bir tedavi göreceği umudunda Paris'e götürülür.

Müzge olan ağıle ile sürekli tıbbi tedaviler yapan, inenlenir koruyan, neşeli ve çalkın Gomidas'ın artık hastaneye gelen dostlarına ve ziyaretçilerine kabul etmediği, hayatının son 18 yılında inenlenir'i konuşması tamamen keştiği söylenir. 22 Ekim 1935'te hastanede hayatı gılelerini yandırdığı güne kadar müzikle tüm bağını koparmıştır. Naaz 1936'da Sovyet Sosyalist Emnististan'a getirilir ve Yerevan'da büyük bir törenle defnedilir.



TIYATRO

## Sesinin duyulduğu yer deniz kıyısı olur: Gomidas

Bu topraklarda dünyaya gelip dünya müzik tarihine eşsiz bir iz bırakan Ermeni insanı Gomidas Vartabed'in öyküsü, Yolcu Tiyatro yapımlarıyla sahnede. Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde sahnelenen oyunda 1 oyuncu ve 40 kişilik bir koro sizi bekliyor. Eşine kolay rastlanmayacak türde, uluslararası kalibrede bir yapımdır.



**Bahar Çuhadar**  
bahar.cuhadar@hurriyet.com.tr

**d**ünyaya geldiği isimle Soğomon Kevuk Soğomonyan. Dünyayı bıraktığı isimle Gomidas Vartabed. Osmunlu'nun son döneminde Kültahya'da dünyaya gelmiş bir müzik dehası. Kafkaslardaki sesler, topladığı ezgiler, şarkılarda gördüğü hikâyeler ve kalbinde hayallerle Ecmiyadzin, Berlin-Paris-İstanbul hattında süren bir yaşam... "Sesinin duyulduğu yer deniz kıyısı" olan Ermeni müzik insanı Gomidas Vartabed'in öyküsü, eşine rastlanmaz bir yapımdır sahnede. Yolcu Tiyatro'nun yolunu, yararı ve yönetmen Ahmet Sami Özbudak ile kesimsizinin sorucusu dehan bir oyun: "Gomidas".

Sayıyla ilk bologması 24. İstanbul Tiyatro Festivali'nde, Kum

kapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde olmuştur. Pandemi ardından sonra bu hafta, Gomidas Vartabed'in ölüm yıldönümü olan 22 Ekim'de yeniden haslatı; bir seneye önce izlediğimiz hâlede bugün hâlâ tüklerini diken diken eden oyun.

Gomidas Vartabed tarihe kocaman bir iz bıraktı ama içi engellerle dolu bir hayatın harur oyuncusu. Çocuk yaşta öksüz kalıp memleketinden, henüz dilini dahi bilmediği topraklara göçtüğü için... İttirada din adamı olarak yetiştirilen müzige gönlünü "biraz" fazla kapırdığı, ayın paralarını dini olmayan mekânlarda dilediklerini gireceği gibi engellerle karşılaştığı için... İstanbul'dayken, Ermeni kimliğinden ötürü sürgün yediği ve -belki de yaşadıklarının etkisiyle- akıl sağlığını yitirdiği için...

Gomidas Vartabed, dağlardan çıkardığı Ermenice, Türkçe, Kürt-

çe derlemeler ve besteleriyle bugün hâlâ zamanlar arasında bağ kuruyor. Lakin ne sinir bozucu ki çoğumuzun tanımadığı da bir isim. Anadolu'yu Anadolu yapan ama geniş kitlelerin ismini bile duymadığı soyuz gayrimüslim yaratıcı nefes gibi...

Özbudak; Gomidas', sanatçının ömrünün sonlarına sahne olan Paris'teki akıl hastanesinde çıkarıyor karşımıza ilkin Cam platformun üstündeki Gomidas, hayali bir koyunun peşine düşüyor ve kendini çocukluğundan, hırlar sesleriyle meşhur olduğu Kültahya sokaklarından itibaren kendi hayatında dolanırken buluyor. Ecmiyadzin'e gıda, manastırdaki ıstahlı Kevork, "müzik kunesi" Ermenistan'ın koyulardan topladığı şarkılar, Berlin'deki müzikoloji eğitimi, "keremlekelelerin" dediği öğrencileriyle kurduğu koro, "Ermenistan dağlarından hikâyeler taşıdığı" Paris, İstanbul'daki 300 ki-

şilik korosu (Halide Edip'in nefis ücteyti: "Söz şarkı söyleyince Tanrı yeryazına söz dinlemeye iner"), Ermeni aydın dostlarıyla Cantori'ya gönderdiği...



Gomidas rolündeki Fehmi Karaaslan, oyunu Türkçe ve Fransızca olarak iki versiyonda oynuyor.

★★★★★

**GOMIDAS**

**YOLCU TIYATRO**

Yazandı yöneten:

Ahmet Sami

Özbudak

Oyuncu:

Fehmi Karaaslan

Topluluk:

Lusavori, Ermeni

Müzik direktörü ve

koro şefi: Hagop

Mamigonyan

Ne zaman, nerede:

Buğün 20:30'ca

yarın 14:00'de Surp

Vortvots Vorodman

Kilisesi'nde.

Süre: 85 dk.

Bilet fiyatı (öğrenci

15, tam 100 lira.

Karakterin zenginliği, oyuncu- nın karaktere hâkim, çarpıcı beden ve ses performansı (Karaaslan oyunu Türkçe ve Fransızca olarak iki ayrı versiyonda oynuyor), koronun oyunu eklelediği katman, hikâyenin aslı parçası olmuş toprak (toprak- tan sesler toplanan, hayatı boyunca erimiş arayan bir adamın, rol arkadaş- ı olmuş toprak) bir araya gelince ortaya uluslararası kalibrede bir iş çıkıyor. İnsanın içinde sürüklen- diğini hissettiği bir atmosfer yaratılmış. Dilerim oyun, Gomidas'ın kendisi ve müzigi gibi damıyayı gerzer uzan sesler.

### Roller arkadaşları toprak

Özbudak tek kişilik anlatıma Gomidas'ın hayatını slantel gibi iş- lemisi. Gomidas rolündeki Fehmi Karaaslan ile 40 kişilik Lusavori Korosu bu metri, Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'bin içine yerleş- mis sade ama anlam yüklü bir de- ke ve büyüleyici bir ışık tasarımıyla ayağa kaldırıyor.

TIYATRO



**Bahar Çuhadar**  
bahar.cuhadar@hurriyet.com.tr

### BU ÜÇ OYUN UNUTULMAZ!

■ Volkan Çıkarıoğlu'nun İstanbul'un "serimin" peşine düştüğü le- ziz metninin Tolga İskit'in tek kişilik eşsiz performansıyla buluştuğu, Fiziksel Tiyatro Araştırmaları'nın oyunu "Kalabalık Dünya"... Daha çok insana ulaştırıcı etkisizleşeceğine şüphem yok.

■ Yolcu Tiyatro yapımı "Gomidas" muazzam bir seneye sonu sürprizi. Ahmet Sami Özbudak; Ermeni müzisyen Gomidas Vartabed'in müthiş sesinin ve müzik kulagının, Kültahya'dan Ecmiyadzin, Berlin, Paris ve İstanbul'a uzanan yolculu- gunun ve sürgün acısının şekillen- diği ömrünün detaylarını dantel gibi işleyerek metne döktü.

■ Mekân Art'ın "Uzartmak" da yılın özgün işlerindendi. Katılmı- cıların kulaklıktan gelen sesin peşinde Beyoğlu-Şişhane arasında keşfe çıkan oyun bize, oyunun anlatabcısı gazeteci Arat aracılığıyla bir "Beyoğlu mirası" bırakıyor. İlk fırsatta deneyimlemeyi öneririm.

## Cumhuriyet

"Joko'nun Doğum Günü", "Kapıların Dışında" ve "Kürklü Venüs" gibi oyunlarla tanınan Yolcu Tiyatro, 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde ilk sahnelenişini gerçekleştirdiği "Gomidas" oyununun izleyiciyle buluşması ve sahnede kalmaya devam etmesi için destek bekliyor.

Ermeni besteci ve müzikolog Gomidas Vartabed'in hayatını ve yaşamının önemli dönüşümlerini konu alan oyunda Gomidas'a Fehmi Karaaslan hayat veriyor. Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü ve yapımcılığını Ersin Umut Güler'in yaptığı oyunda, Hagop Mamigonyan şefliğindeki 40 kişilik Lusavori Korosu oyun boyunca Gomidas Vartabed'in eserlerini seslendiriyor.



## Güç bir yaşam, geç bir tanışma - Asu Mora

Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Ermeni Kilisesi'nin bahçesi ağzına kadar dolu. Birazdan içeri gireceğiz ve bu topraklarda filizlenip bütün dünyaya ulaşan meyveler vermiş bir "ağacın", büyük bir müzisyen, müzikolog, eşsiz bir ses, koro şefi ve rahip olan Gomidas Vartabed'in hikâyesine tanık olacağız. Yolcu Tiyatro'nun ve "Gomidas" oyununu yazıp yöneten Ahmet Sami Özbudak'ın sayesinde yakaladığımız, hayli geç bir tanışma fırsatı.

Gomidas Vartabed, 1869 yılında Kütahya'da Soğomon Soğomonyan adıyla dünyaya geliyor. Kayıplarla başlayan, kayıplarla devam eden bir hayat. Bir yaşında annesi ölüyor, 10 yaşında babası. Amcası bir süre üstleniyor bakımını, o sırada sesinin güzelliğiyle bir süre hem camide hem kilisede yer buluyor kendine. (Bazı günler ezan neden daha güzel okunuyor dersiniz?). 12 yaşındayken de o güne kadar Türkçe konuşulan bir evde yaşayan kimsesiz bir çocuk olarak dilini bilmediği Ermenistan'a Eçmiyadzin'e gönderiliyor, ruhban okuluna. 7. yüzyılda yaşamış Ermeni halk ozanı Gomidas'ın adıyla "bekâr rahip" anlamına gelen Vartabed'i birleştirip yeni bir isim seçerek mezun oluyor okuldan. Bir de dere tepe dolaşır Ermenice, Türkçe, Kürtçe şarkılar, türküler derleyeceği yeni bir yol seçiyor. Ermenistan unutulmaya yüz tutmuş ezgilerle dolu bir "müzik kutusu" oluyor onun için, o da bütün o belleğine, yüreğine ulaşan sesleri toplayıp notaya döküyor.

## SANAT

### "Her ağacın bir adı varmış, her insanın bir şarkısı" - Seçkin Selvi

Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, Ersin Umut Güler'in süpervizörlüğünü üstlendiği oyun, olabilecek en doğal, en çarpıcı, en doğru mekânda, Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde oynanıyor. İstanbul 2010 yılında Avrupa Kültür Başkenti olarak ilan edildiği zaman yürütülen ve benim de yer aldığım çalışmalar sonucunda sanatsal etkinliklere açılan kilisenin atmosferi, oyun-oyuncu-izleyici etkileşimine ilk adımda en büyük desteği sağlıyor. Yazar Ahmet Sami Özbudak, Gomidas'ın Villejuif'teki akıl hastanesinde en yakın dostu olan Pierre'in ölmeden önce ona emanet ettiği hayalî koyunun peşinden izleyicileri bir hayat hikâyesinin zemininde yolculuğa çıkarıyor. Özbudak, acılarla örülmüş bir yaşamı, hiç abartmadan, hikâyede de ideolojide de aşırılıklara kaçmadan, sadeliğin çarpıcılığı içinde oluşturmuş oyun metnini. Soğomon çocukluğunda ilahi de söylüyor, ezan da okuyor. Onun bu eylemlerle ilişkisi salt dinî değil, sanatsal, öyle olduğu için de evrensel bir nitelik kazanıyor. Yönetmen Ahmet Sami Özbudak, apsisin önündeki boşluğu oyun alanı olarak kullanıyor. Alanın çevresi izleyici sandalyeleriyle çevrili. Alanın ortasındaki boşlukta cam bir platform var. Cihan Aşar'ın tasarladığı üzeri toprak kaplı platform Gomidas'ın yaşamının geçtiği her yeri simgeliyor. Gomidas da, oyun çanı çalmadan önce yerini alıp mizansenlere başlayarak izleyici ile ilk sıcak bağı kuruyor. Metnin ve rejinin büyük sürprizi ise apsisin önünü kapatan ve aydınlatıldığı zaman içini gösteren perdenin arkasında yer alan 40 kişilik Lusavoriç Korosu. Koro, müzik direktörü ve koro şefi Hagop Mamigonyan'ın yönetiminde Gomidas Vartabed'in müziğini seslendiriyor. Koroda yer alan sanatçılar oyunun finalinde de akıl hastanesinin bahçesindeki ağaçların sesi olarak oyun alanına giriyorlar. Özlem Kaya'nın yalın kostüm tasarımı, Cem Yılmaz ile Yasin Gültepe'nin gerçekleştirdiği ışık düzeni oyunun olmazsa olmaz unsurları. Burada ayrıca belirtmek istediğim bir şey de, oyunun aynı zamanda Serra Yılmaz ve Yiğit Bener çevirisiyle Fransızca oynanıyor olması. Ve Fehmi Karaarslan, Olympos'tan inmiş bir çanrı fiziği ve olağanüstü bariton sesiyle Gomidas'ın yaşamının, Ahmet Sami Özbudak'ın ve koronun emeklerinin hakkını hakkıyla vererek büyülüyor izleyicileri.



## Eleştirmenler seçti: En iyi oyun 'Gomidas'

Pandemi sebebiyle iki senedir aksayan tiyatro ödülleri bu sezon itibariyle döndü... Tiyatro Eleştirmenleri Birliği'nin 29'uncu ödülleri Yolcu Tiyatro yapımı 'Gomidas' en iyi yapım seçildi.

TEB Ödülleri, gerekçeli kararlarıyla şu şekilde açıklandı:

Yürüdüğü yolun çoğunu bu topraklarda adımlamış, şimdilerde dünyaca ünlü bir etnomüzikolog olarak tanınmasına karşın çileli hayatının her adımında kendini yapayalnız hissetmiş, Anadolu'nun Mozart'ı olarak değerlendirilen bir müzisyenin hikayesini anlatan "GOMİDAS" oyunu yılın yapımı ödülüne layık görülmüştür. Oyun tiyatro yapmanın çılgınlık derecesinde güvencesiz bir iş olduğunu bile bile, hala tabu sayılan bir meselenin üstündeki örtüyü çekiştirmeye cesaret ederken, performansın sahnelendiği mekan da seyirciyi sürekli olarak hatırlamaya davet etmektedir. Fehmi KARAARSLAN ve kırk kişilik koronun uyumlu performansı seyirci üzerinde büyüleyici bir etki yaratmış böylece konusu, mekanı, yarattığı atmosfer, müzik ve iki dilde sahnelenen yapısı ile geçtiğimiz iki sezonun en iyisi olarak değerlendirilmiştir.

## BİR GÜN

### Gomidas'a 24. Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri'nde 4 adaylık, 1 özel ödül

Yolcu Tiyatro'nun Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde ikinci sezon temsillerine devam eden oyunu Gomidas, 24. Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri'ne 4 dalda aday gösterildi. Yazar Ahmet Sami Özbudak ise Cevat Fehmi Başkut Özel Ödülü'ne layık görüldü.

3 Ekim günü saat 18.00'de Yapı Kredi Kültür Merkezi'nde düzenlenen basın açıklamasıyla, 24. Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri adayları belli oldu.

Yolcu Tiyatro'nun ikinci sezonuna devam eden oyunu Gomidas, "Yılın En Başarılı Oyunu" kategorisinde aday gösterilirken; oyunda Gomidas Vartabed'i canlandıran Fehmi Karaarslan "Yılın En Başarılı Erkek Oyuncusu", Cihan Aşar "Yılın En Başarılı Sahne Tasarımı", Yasin Gültepe ise "Yılın En Başarılı Işık Tasarımı" adayları arasında yer aldı.

Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri kapsamında verilen Cevat Fehmi Başkut Özel Ödülü ise bu yıl Gomidas'ın yazarı ve yönetmeni Ahmet Sami Özbudak'a "En Başarılı Yazar" kategorisinde verildi.

Ahmet Sami Özbudak, 19 Ekim 2022 günü Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlenecek olan 24. Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri töreninde özel ödülünü alacak. Diğer kategorilerin sonuçları tören sırasında açıklanacak.

2020 yılında 24. İstanbul Tiyatro Festivali'nde Türkçe ve Fransızca prömiyerlerini yapan ve geçtiğimiz sezon boyunca yoğun ilgiyle izlenen Gomidas, bu sezon da Fehmi Karaarslan ve Hagop Mamigonyan şefliğindeki Lusavoriç Korosu'nun performansıyla Kumpkapi'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde sahnelenmeye devam ediyor.







## Ahmet Sami Özbudak'ın lirik başyapıtı 'Gomidas'

24. İstanbul Tiyatro Festivalinin en etkileyici gösterilerinden Yolcu Tiyatro yapımı tek kişilik lirik oyun 'Gomidas', pandemi sebebiyle bu yıl seyirciye ulaşabilen benzersiz bir yapıt. Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü Ersin Umut Güler'in yaptığı, Fehmi Karaarslan'ın Gomidas Vartabed'e can verdiği Gomidas, Kumkapı'da, Surp Vortvots Vorodman Kilisesinde, Müzik Direktörü Hagop Mamigonyan şefliğindeki 40 kişilik Lusavoriç Korosu eşliğinde sahneleniyor. İzleyiciyi Gomidas'ın duygularının, heyecanlarının, trajik yaşamının, deliliğinin ardında nefes nefese bir yolculuğa çıkararak müthiş şiirsel metni, Sami'nin yazar olarak artık olgunluk dönemine girdiğinin göstergesi. Yönetmen Sami ise, müthiş edebi tadıyla okunması izlenmesi kadar zevkli olan bu mükemmel metni, ustalıklı görkemli bir görsel-işitsel gösteriye dönüştürür. Gomidas'ın içsel yolculuğunu sürdürdüğü hastanenin bahçesini simgeleyen, dekor tasarımını üstlenen Cihan Aşar'ın apsisin önüne oturttuğu platformun döşemesine, toprak serilidir. Gomidas/ Karaarslan'ın oyuna giriş tümcesi "Ayağımı toprağa gömdüğüm zaman her şey hafifliyor" diye söz ettiği bu toprak, başlarda genç rahibin inancı gibi düzgün bir haç çizer. Oyun boyunca her ele alındığında karışmaya başlayan haç, finalde, Gomidas'ın artık gerçeklerden kopmuş belleği gibi karmakarışık olur. Özlem Kaya'nın tasarladığı rahip giysisinde, sesi, bedeni, kusursuz diksiyonu ve yüz ifadesiyle Gomidas'a dönüşen Karaarslan ise, tek kelimeyle olağanüstüdür. Gomidas oyuna sadece yaşamı, acıları ve deliliğiyle değil, olağanüstü müziğiyle de katılır. Müzik Direktörü ve Koro Şefi Mamigonyan'ın yönettiği 40 kişilik Lusavoriç Korosu anlatıya Gomidas Vartabed'in müziğini canlı olarak seslendirerek eşlik eder. Metni, yorumlanması, yönetilişi, mizansenisiyle müthiş heyecan verici, nefes kesici, kusursuz bir iş. Kanımca yılın tiyatro olayı. Sezon boyunca ortalama ayda üç kez sahneleniyor. Birkaç özel gösteriminde Serra Yılmaz ve Yiğit Bener'in çevirdiği Fransızca versiyonu da izlenebiliyor.

## ΦAROS



### Gomidas

Osmanlı döneminde yaşamış, Ermeni, Osmanlı ve dünya kültüründe kuvvetli bir iz bırakmış büyük bir sanatçı; müzisyen ve müzik araştırmacısı Gomidas'ın hayat hikâyesine bir yolculuk... Gomidas ile son yıllarını geçirdiği akıl hastanesinde buluşan seyirci, sanatçının zihnindeki hayali koyunun peşinde Kütahya'dan Eçmiyadzin'e, oradan da Berlin, Paris ve İstanbul'a yolculuğa çıkacak. "Müzik kutusu" olarak adlandırdığı Ermenistan kırsalından topladığı şarkıları, kilisenin müzisyenliği seçmesine olan tavrını ve 1915'te Ermeni aydınlarla birlikte İstanbul'dan sürülüşünü Gomidas Vartabed'in ağzından dinlerken, bütün hikâyeye Lusavoriç Korosu eşlik edecek. Hem Fransızca hem de Türkçe oynanacak olan oyunda, seyirci dilediği dili seçebilecektir.

**27-29 Kasım 2020, Saat 20.30, Surp Vortvots Vorodman Kilisesi, Fatih**



# T24

## Ermeni besteci doğduğu topraklarda sahnede

Yolcu Tiyatro'nun yeni projesi Gomidas 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde 27 Kasım'da dünya prömiyerini yapmıştı. Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü ve yapımcılığını Ersin Umut Güler'in yaptığı oyunda, Hagop Mamigonyan şefliğindeki Lusavoriç Korosu oyun boyunca Gomidas Vartabed eserleri seslendirerek Gomidas karakterine can veren Fehmi Karaarslan'a eşlik ediyor. Türkçe ve Fransızca sahnelenen oyunda seyirci dilediği versiyonu seçebiliyor.

Gomidas Vartabed, Osmanlı döneminde Kütahya'da dünyaya gelmiş, yolu Eçmiyadzin, İstanbul, Berlin ve Paris'e düşmüş; Ermeni, Anadolu ve dünya kültürüne derin izler bırakmış, müzikolog, besteci ve koro şefi bir rahip. Hem Anadolu'yu hem "Müzik Kutusu" dediği Ermenistan'ı çok iyi tanıyan, ilhamını bu topraklardan alan, "sesinin duyulduğu her yer deniz kıyısı olan" bu özel sesin, Gomidas'ın yolculuğu birçok trajik hikâyeye şekilleniyor.



Yolcu Tiyatro'nun yeni projesi "Gomidas", Osmanlı döneminde yaşamış, Ermeni müzisyen ve araştırmacı Gomidas'ın hayat hikâyesini sahneye taşıyor.

Oyun, 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında 27 Kasım'da Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde dünya prömiyerini yaptı.

"Joko'nun Doğum Günü", "Kapıların Dışında" ve "Kürklü Venüs" gibi oyunlarla tanınan Yolcu Tiyatro, bugüne dek hiçbir kuruluş ve şahıstan maddi destek almadan yoluna devam ediyor.

Tiyatro, pandemi koşullarından dolayı sınırlı sayıda seyirci kapasitesiyle, kilisede ve özel bir tasarımla "Gomidas" oyununu sahneliyor. Sosyal mesafe sebebiyle boş bırakılacak koltuklar, hatıra bileti ve kişiye özel tasarımlarla destekçileriyle buluşacak.

medyascope.

çünkü özgür

İstanbul'da ve Türkiye'nin pek çok şehrinde 2013 yılından beri seyircisiyle bir araya gelen, yedi yıldır İstanbul merkezli olarak tiyatro severlerle buluşan, Kürklü Venüs, Karanlığın Ötesinden Gelen Sesler, Joko'nun Doğum Günü ve birçok farklı birçok prodüksiyona imza atan Yolcu Tiyatro'nun Gomidas oyunu, 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde 27 Kasım'da ilk gösterimini yaptı. Oyunda müzikolog, besteci ve koro şefi olan rahip Gomidas Vartabed'in hayatı ele alınıyor.

gazete  
duvaR.

Ermeni besteci ve müzikolog Gomidas Vartabed'in hayatını ve yaşamının önemli dönüştürmelerini konu alan oyunda Gomidas'a Fehmi Karaarslan hayat veriyor. Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü ve yapımcılığını Ersin Umut Güler'in yaptığı oyunda, Hagop Mamigonyan şefliğindeki 40 kişilik Lusavoriç Korosu oyun boyunca Gomidas Vartabed'in eserlerini seslendiriyor. Oyun izleyicisine Türkçe ve Fransızca olmak üzere iki dil seçeneği de sunuyor.



## Son yılların en görkemli işlerinden biri

Bağımsız ve ödeneksiz bir tiyatro için 'deli işi' diyebileceğimiz bir prodüksiyonla karşımızda Yolcu Tiyatro. Seçtikleri oyunlarda hem kendilerinin hem de seyircisinin sınırlarını zorlamayı seven ekip bu defa 'yüzlerce yıldır bu topraklardaki çok dilli, kültürlü, dinli, mezhepli hayatın içerisinde öteki olduğu düşünülen milyonlarca insan neler yaşadı?' sorusuyla Ermeni rahip, müzikolog, besteci ve koro şefi Gomidas'ın hayatını sahneye taşıyor.

Oyunun yıldızı Fehmi Karaaslan oyunu, Türkçe ve Fransızca olmak üzere iki ayrı performansla sahneliyor. Performansın ruhundan ve başarısından hiçbir şey kaybetmeden hem de. Sahnede dekor olarak kullanılan toprakla iç içe geçerek bedeniyle, sesiyle Gomidas'a hayatı boyunca aradığı evi yaratıyor sanki. Hikâyenin gücü, mekân seçimi, oyuncu performansı, koronun çarpıcı etkisi, ışık ve dekor uyumu... Tüm seçimleriyle son yılların en görkemli işlerinden biri Gomidas. Kaçırmayın.



## Şeytan kuşları pike yaparken üstümüzde

Ülkenin her yerine heykeli dikilmesi gereken bir sanatçıydı, katlanması kabil olmayan bir azaba mahkûm edildi. Gomidas Vartabed'in trajik öyküsünü Yolcu Tiyatro sahneye taşıdı. 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında, 27 ve 29 Kasım'da Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde Türkçe ve Fransızca olmak üzere iki kez seyirciyle buluşan, 2021 boyunca çeşitli kentlerde sahnelenmesi planlanan "Gomidas"ı yönetmeni Ahmet Sami Özbudak, yapımcısı Ersin Umut Güler ve oyuncusu Fehmi Karaaslan'dan dinliyoruz.

Yüz yılı aşkın zamandır benzer bir durumdayız. Gomidas'a yaşatılanlar farklı şekillerde devam ediyor. Bu ülkenin sanatçısına, "azınlığına" ve muhalifine eziyeti bitmiyor. Gomidas'ın komedyen bir damarı var. Şive yapıyor, taklit yapıyor, insanları güldürüyor. Biyografi içinde komedi anlarının kendiliğinden belireceğini düşündük. Örneğin, müezzin ile sohbetleri ya da Margaritte ile karşılaşması. Trajedinin içinde komik anlar var. Biyografik bir anlatım olacağı için bir başlangıç noktası arıyorduk. O nokta akıl hastanesinin bahçesi oldu. Gomidas ağaçların her birini ailesinden biri olarak görüyor. O ağaçlarla konuşuyor. Onu duyanlar sadece ağaçlar. Tek dostu ağaçlar.

Heykelinin Patrikhane bahçesinde olmasının sebebi, başka bir yerde güvende olamayacağını düşünmeleri belki de. Gomidas'ın sürgününün üzerinden yüz yıl geçtikten sonra bile heykeli maalesef Kütahya, Bursa ya da İstanbul'un bir yerinde, bir meydanda duramıyor. Gerçekten üzücü.

Gomidas'ın çok etkileyici bir ezan derlemesi var. Asıl komşuluk, kardeşlik bu gibi durumlarda anlaşılıyor. Orada kardeşlikten öte bir eylem var. İki din, iki duygu, iki farklı kültür birbirine sarılıyor ve kimse kavga etmiyor, kan dökülmüyor. Gomidas'ı anlatmamızın en büyük sebeplerinden biri bu.

*bantmag*

## Yılın en iyi 10 tiyatro oyunu

Bu topraklarda doğmuş ancak bu topraklarda sesi çok az duyulmuş, Ermeni müziğini dünyaya tanıtan Ermeni rahip, müzikolog, besteci ve koro şefi Gomidas Vardapet'in hayatı Yolcu Tiyatro'nun ellerinde onun mirasına yakışır bir görkemle sahneleniyor. Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde, Hagop Mamigonyan şefliğindeki 40 kişilik Lusavoriç Korosu'nun eşliğinde kalbe dokunur bir metin ve oyunculukla bu yılın parmakla gösterilen işlerinden biri.



2013 yılında kurulan ve bugüne kadar altı oyunla seyirci karşısına çıkan Yolcu Tiyatro, çok sayıda ödüle sahip bir topluluk. İstanbul merkezli tiyatro ekibinin bir sahnesi yok ve bu açıdan kendilerini gezici tiyatro olarak tanımlıyorlar. İstanbul dışında da birçok şehirde sahne alan ekip, Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği Gomidas'ı kilisede ve 50 kişilik bir ekibin çabalarıyla Türkçe ve Fransızca seçenekleriyle sahneliyor.



Bu toprakların büyük müzisyenlerinden biri olarak tanımladığı "Gomidas"ın kendileri için çok değerli olduğunu anlatan Güler, Gomidas'ı şu şekilde anlattı: "Gomidas, Kütahya'da doğmuş bir Ermeni. Ayrıca Kürtçe, Türkçe ve Farsça birçok derlemesi var. Halk türkülerini notaya dökmesiyle de biliniyor. Öte taraftan bir başrahip. Hayatı aslında farklı şehirler ve ülkelerde geçmiş. 1915'te Ermeni aydınlarla birlikte sürgüne gönderiliyor ve sürgünden dönen az sayıda aydından biri. Döndükten sonra da çok trajik bir hikâye başlıyor. Döndüğünde ne evini ne eserlerini ne de arşivlerini buluyor." Kumkapı'da bulunan bir Ermeni Kilisesi'nde oyunlarını oynamaya devam ettiklerini söyleyen Güler, bu oyunda Lusavoriç Korosu'nun yaklaşık 40 kişilik kadrosuyla kendilerine eşlik ettiğini söyledi.

## Yeni e.

Festivalin en çok merak edilen oyunlarından biri de Gomidas. Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde sergilenecek oyunda seyirci, Ermeni, Osmanlı ve dünya kültüründe kuvvetli bir iz bırakmış büyük sanatçı Gomidas'la son yıllarını geçirdiği akıl hastanesinde buluşacak. Aynı zamanda bu eşsiz ses ve titiz araştırmacının hem kendini hem de müziğini keşfediş anlarına tanıklık edecek. Lusavoriç Korosu'nun da eşlik edeceği Ahmet Sami Özbudak'ın yönetmiş olduğu oyun 27-29 Kasım tarihlerinde Fransızca ve Türkçe oynanacak.

## GazeteKadıköy

Anadolu'nun binlerce türküsünü derleyerek Anadolu ve dünya kültürüne derin izler bırakmış, müzikolog, besteci ve koro şefi bir rahip Gomidas Vartabed. Hayatını türkülere adayan Gomidas'ın yaşamı Hagop Mamigonyan şefliğindeki 40 kişilik Lusavoriç Korosu eşliğinde Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesi'nde izleyicisiyle tekrar buluşuyor. Prömiyerini 24. İstanbul Tiyatro Festivalinde yapan Yolcu Tiyatro yapımı GOMİDAS, 11 aylık zorunlu aradan sonra Gomidas Vartabed'in ölüm yıldönümü olan 22 Ekim'de yeniden başlayacak.



Yolcu Tiyatronun yeni projesi Gomidas 24. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında Kumkapı'daki Surp Vortvots Vorodman Kilisesinde 27 Kasım'da dünya prömiyerini yaptı. 30 Kasım'da Türkçe üst yazıyla Fransızca oynanan oyun seyircilerden yoğun ilgi gördü. Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü ve yapımcılığını Ersin Umut Güler'in yaptığı oyunda, Hagop Mamigonyan şefliğindeki Lusavoriç Korosu oyun boyunca Gomidas Vartabed eserleri seslendirerek Gomidas karakterine can veren Fehmi Karaarslan'a eşlik ediyor. 1915'te Ermeni aydınlarla birlikte İstanbul'dan sürülüşünün ardından hayatının son 18 yılını sessizliğe gömülerek geçirdiği akıl hastanesinde, yakın arkadaşının ona miras bıraktığı hayalî koyunun peşinden seslenerek kendi hayat hikâyesinde sıra dışı bir yolculuğa çıkartıyor seyirciyi. Hikâyeyi Gomidas'ın ağzından dinlerken 40 kişilik topluluğuyla Lusavoriç Korosu karaktere eşlik ediyor. Türkçe ve Fransızca sahnelenen oyunda seyirci dilediği versiyonu seçebiliyor.



# L'OFFICIEL

**Paris'te aldığınız tiyatro eğitiminiz var, üzerine bugüne dek pek çok tiyatro oyunu ve dizide rol aldınız. Gomidas oyununu nerede konumlandırıyorsunuz?**

**Fehmi:** Projelerde beni yenileyeni, sorgulatanı, sıradan değil özenli bir arayışın ürünü olanı seçmeye hep çaba gösterdim. Farklı tarzlarda ve üsluplarda birçok projede çalışma şansım oldu. Gomidas benim kariyerimde sanki farklı birçok sesin eklettik bir buluşması gibi duruyor. Şiirsel bir metin, dinamik bir sahneleme, koro, mekan tercihi, estetik unsurlar ve fiziksel-psişik bir oyunculuk denklemini... Wagler'ın Total Art tanımındaki gibi; sanki her şeyden biraz var. Bir oyuncu için muazzam bir çalışma alanı sunuyor bu metin. Tabii ki tarihi bir karakteri, özellikle bu kadar sıra dışı bir figürü canlandırmanın verdiği sorumluluk ve beraberinde getirdiği haz paha biçilemez. Siyasi olanın ötesine geçen, masum bir dehayı merkeze aldığı için daha da çarpıcı bir farkındalık sunan, bir toplumlar arası kavuşma ayini diyebilirim Gomidas oyunu için...

**Mutluyduk Belki Bugüne Kadar, Red Speedo ve şimdi de Gomidas. İşinizde bugüne kadar yaşadığınız bir aradallığın sizi nasıl beslediğini, size neler kattığını düşünüyorsunuz?**

**Sami:** Ben yazarlık ve dramaturjiden gelen bir yönetmenim. Bu yüzden oyuncuyla birlikte üretime ve yeni fikirlere ihtiyaç duyuyorum. Fehmi'nin oyunculuk ve tiyatro konusundaki olağanüstü bilgisi işimizi çok kolaylaştırdı ve bana da çok şey kattı. Aramızda şimdiden ortak bir dil geliştirdi. Bu ortak dil bize hız kazandırıyor ve yeni şeyler deneme konusunda bir konfor alanı sağlıyor.

**Fehmi:** Birlikte çalıştığımız ilk iki projede Sami başka yazarların

metnini sahneye koyuyordu, yani yönetmen pozisyonundaydı Metinlere yaptığı dramaturjik dokunuşlar, sahne çözümlemesi ve özellikle kurduğu estetik dünyalar her defasında fark yaratan bir yönetmen tanımını sağladı. Yerelden evrensel dünyanın her yerinde proje uretebilecek bir sanatçıyla tanışma ve çalışma şansım oldu. Bu kez Gomidas'da hem yazar hem de yönetmen koltuğunda. Zaten usta kalemini yıllardır tanıyordum ama bu oyunla hikaye anlatıcılığına hem estetik hem de şiirsel bir katman sağlıyor. Ayrıca yönetmen olarak kurduğu atmosfer ve seçimler, denenmemiş arayış, hep kalbinin sesini dinleyerek üretmesi ve hayatın içindeki şiiri bulup çıkarması benim için yaratıcı bir yolculuğun kapısını açtı. Bizi birlikte üretmeye iten şeyin ilah olmaz meraklı iki çocuğun birlikte oyun oynamayı sevmesi diyebilirim.

**Evet, yazdığınız oyunlar hep dikkat çekici konuların ilgi çekici mekanlarda, farklı bakış açılarıyla sunulması üzerine gerçekleşiyor. Bu tarz bir yaklaşımın Türk tiyatrosuna ne gibi katkılarda bulunduğuna inanıyor ve şahit oluyorsunuz?**

**Sami:** Bunu başarabiliyorsam ne mutlu bana! Son yaptığımız Gomidas ile Türkiye'deki Ermeni toplumu ve kültürüyle müthiş bir bağ kurduk. Asırlardır var olan akrabalığımızı keşfettik. Bu paha biçilemez bir şey. Bizim artık bir ailemiz var; Lusaroviç Korosu. Bu oyuna öyle bir ses veriyorlar ki, hepsini kucaklamak istiyorum kendi adıma. Gomidas herkes için kültürel bir bağ ve duygu birliği yaratacaktır, bu önemli bir kazanım diye düşünüyorum. Yaptığımız bütün işlerde farkındalığı artırma ve keşfetme üzerine çalışıyoruz.

**Fehmi:** "Basit olan güzeldir" çok önemli bir tanımdır. Fakat genellikle sıradanlıkla basit olan karıştırılır. Tiyatro sadece hikaye anlatmaz, bir deneyim vadeder. Sahne, bana göre şiir alanıdır ve orada yaratıcı seçimlerde bulunmak elzemdir. Bu bağlamda, mekan ve atmosfer seçimi, kurgulaması ve uygulaması da sahne estetiğinin bir parçasıdır ve buna senografi denir. Batı tiyatrosunda senografi başlı başına bir külliyat iken bizde genellikle dekor tasarımı adı altında sınırlı bir alanda kalır. Sahneleme estetiğini geliştirmek ve bunun için üretimler sunmanın Türk tiyatrosu için çok önemli olduğunu düşünüyorum.





## “Ben buradayım. Benim sesim de burada. Hadi toplanın etrafıma.”

Çağdaş Ermeni Klasik Müziği'nin kurucusu olarak adlandırılan, Gomidas Vartabed, gerçek adıyla Soğomon Kevork Soğomonyan besteci, etnomüzikolog ve koro şefiydi. 1869 yılında Kütahya'da dünyaya gelmişti. Sonrası uzun ve acılı bir hikayeydi aslında.

Gomidas Vartabed ölümünden tam seksen altı yıl sonra, yaşadığı trajediyle, hayatı boyunca peşini bırakmayan suçlamalar ve hepsinden öte korkularıyla tiyatro sahnesinde... Paris, Villejuif'de, İstanbul Hospital de la Paix'de, Çankırı, Kütahya'da...

Sıla özlemi, duygusal çelişkiler, uçsuz bucaksız yalnızlıklar, düş kırıklıkları, engellemeler, politik baskılar, şöhret, kuşku, endişe, öfke, tutuklanma, Çankırı'da kısa bir sürgün dönemi, psikiyatri hastanelerinin terk edilmiş koğuşları ve acılar içinde geçen bir ömürdü payına düşen. Kimileri için, alt tarafı “aşk şarkıları söyleyip, yazan günahkar papaz”dı. Oysa her insanın bir şarkısı olduğuna, inanıyordu.

Ahmet Sami Özbudak'ın yazıp yönettiği, süpervizörlüğünü ve yapımcılığını Ersin Umut Güler'in üstlendiği eserde, Hagop Mamigonyan şefliğindeki kırk kişilik Lusavoriç Korosu oyun boyunca Gomidas Vartabed'in eserlerini seslendiriyor. Işık, hareket, kostüm, sahne tasarımları kusursuz. Fehmi Karaarslan'ın, yaşar kıldığı Gomidas karakteri ile sergilediği dorukta oyunculuk, kelimenin tam anlamıyla virtüözite düzeyinde. Seyirci sahnede yaratılan illüzyonun tesiriyle, deha ile deliliğin arasındaki o kıldan ince, kılıçtan keskin çizgide Gomidas'ın cinnetini yaşarken buluyor kendini. İliklerine kadar ürperiyor. Bu güzel oyunun, “Gomidas”ın yaratıcı ekibiyle konuştuk. Ahmet Sami Özbudak, Ersin Umut Güler, Hagop Mamigonyan ve Fehmi Karararslan sorularımızı yanıtladılar. Söyleşimiz bugün ve yarın, iki bölüm halinde yayımlanacak olup ilk bölümde oyunun hazırlık süreçleri, metni, dramaturjisi ile müzikleri, koronun oyunla ilgili hazırlıkları ve çalışmaları yer alıyor.

## teboyun

### Hoş Geldin Gomidas

Otobiyografik bir anlatının sahnede nasıl ete kemiğe bürüneceğini merak ettiğim kadar Gomidas'ın peşinden gittiği hayali koyunu, ağaçlara isim verme anını ve Gomidas'ın müziğini de merak ederek gittim Surp Vortvots Vorodman Kilisesine. Şimdilerde dini işlevinin yanı sıra kültür merkezi olarak da kullanılan kiliseden başka bir yerde oynansaydı oyunun bu güçlü etkiyi yaratamayacağına emin oldum. Gomidas Vartabed'in hayatı boyunca hem evi olan hem kovulduğu kiliselerden bir kiliseydi.

Yüksek tavanlı, geniş bir salonun orta yerine kurulmuş bir platformun üzerine dökülmüş toprak ve hepsinin ortasında içinden minik bir ağacın yeşerdiği cam tabutun üstünde ve etrafında Gomidas'ın hikayesini anlatan Fehmi Karaarslan söyleyince, ağaç olduğumuzu bildik, sesimizi çıkarmadan, duyulmayacak nefesler alarak izledik bu acı dolu hayatın hikayesini. Şansın yüzüne pek az güldüğü bu yetim çocuğun doğduğu topraklardan gönderilmesini; yeni gittiği yere tam alışmadan tekrar yollara düşürülmesini; her kurduğu korodan hüznle ayrılmasını; derlediği türkülerini kaybettiği andaki çırpınısını izlerken onları tekrar toplama iradesi göstermesine sevindik, sık sık koronun sesini duyduk. Ölümü hep ensesinde hissetmiş Gomidas'ın toprakla ve toprak olmakla kurduğu ilişki de gözümüzün önündeydi. Tabuttan kalesinden neredeyse hiç ayrılmadı, sürekli toprağa dokundu, sevdiği her insanın ölümünde onları elinde hissetti. Ortadan ikiye bölünmüş akordeonun hayal kırıklığında, sadece sapları kalmış çantanın sözünü yerine getirememesinde cisimleşti zaman zaman hayal kırıklığı. Kaybettiklerine teselli olsun diye söylenen sözleri hatırlattı bize. Kütüphanecinin “Acıların anlatıldığı yere acı bir daha uğramaz” sözünü okurken Kosova'yla ilgili bir aydınlanma yaşamıştım. Oyunu izlerken acılarımızı anlatmadığımız, anlatanlara kulak vermediğimiz için aynı acıları tekrar tekrar yaşadığımızı düşündüm.












# GOMİDAS

## TV & RADIO

arte.tv

**R** ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ  
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈ  
ՊԱՇՏՆԱԿԱԼ ԿԼԱՅԷ | WWW.AMRADIO.AM

Bloomberg 

 KRT



**LUYS**  
TV

**SAT**  
TURK

**HABER**  
**TURK**

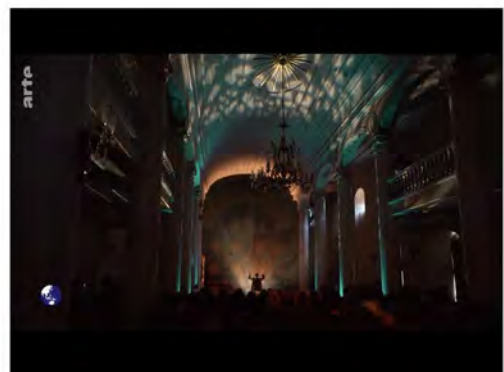
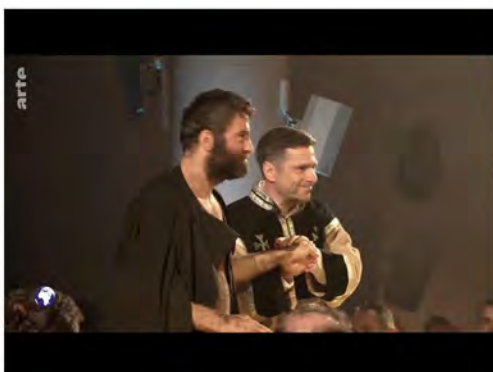
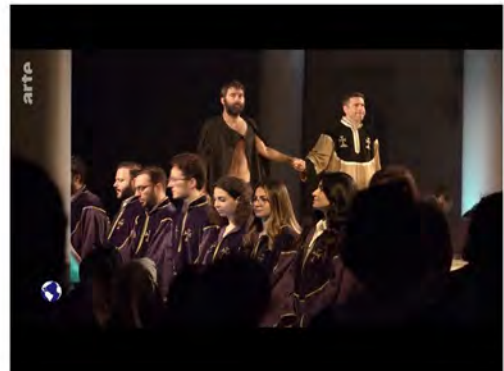
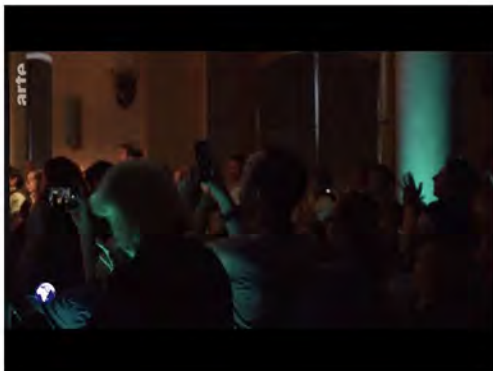
**ԼՈՒՐԵՐ**

  
TRT RADYO1

– “Açık Radyo.”  
95.0

**CNN**  
**TÜRK**









## Կոմիտաս վարդապետի կեանքը Քուրահիայէն մինչեւ Փարիզ

Հայաստանի մէջ առաջին անգամ կը բեմադրուի Կոմիտաս վարդապետի կեանքին նուիրուած «Եօլճու» թատրոնը, որը կը պատմէ Կոմիտասի կենսագրութիւնը Քուրահիայէն մինչեւ Փարիզ: Սոյն ներկայացումը Պոլսոյ մէջ **32** անգամ բեմադրուած է, Կոմիտասի կերպարը կը ներկայացնէ ազգութեամբ թուրք դերասան Ֆեհմի Քարասսլան, ֆրանսերէն լեզուով: Ներկայացման կ'ուղեկցի **1929** թուականին հիմնադրուած Պոլսոյ «Լուսաւորիչ» հայկական երգչախումբը: **30** հոգիէ բաղկացած երգչախումբը կը ներկայացնէ Կոմիտաս վարդապետի ստեղծագործութիւնները :

Այս մէկը տարբերուող համերգ է երգչախումբին համար , քանի որ կը զուգակցի թատրոնին հետ: Ինչպէս նշեց մեր հիրը խմբավար՝ Յակոբ Մամիկոնեան:

Պոլսոյ այլ դպրաց դասերու շարքէն մասնաւորապէս կրնանք յիշատակել Թաքսիմի ՍՖ Յարութիւն եկեղեցւոյ «Լուսաւորիչը», որը դպրաց դասու լաւագոյն խումբերէն է:





Osmanlı Dönemi'nde Kütahya'da dünyaya gelmiş, yolu Eçmiyadin, İstanbul, Berlin ve Paris'e düşmüş; Ermeni, Anadolu ve dünya kültürüne derin izler bırakmış, müzikolog, besteci ve koro şefi bir rahip: Gomidas Vartabed. "Müzik dehası" tanımı yapılan ve hayatının son 18 yılını akıl hastanesinde geçiren "Gomidas"ı tiyatro sahnesine taşıyan Yolcu Tiyatro'nun yaratıcı ekibine merak ettiklerimizi sorduk.

Yazar Halide Edip Adivar'ın, "Şarkı söylediğinde Tanrı onu dinlemek için aşağı inerdi" dediği Gomidas'ı tiyatro sahnesine taşıırken hangi enstrümanlardan yararlandınız ve öncelikli dikkate aldığınız detaylar nelerdi? Bu oyunun dert edindiği rotası nedir?

Ahmet Sami Özbudak: Gomidas pek çok şekilde anlatılabilir, umarım farklı yazarlar da çalışır onun hikâyesini; çünkü nereden bakarsan bak çok kıymetli bir hayat. Biz bir hayat hikâyesini, hayali bir koyunun gözünden anlatıyoruz bu hikâyede. Gomidas'ı tanımak ve onunla sahnenin büyüsunü kullanarak bir arkadaşlık tesis etmek istedik.

Ersin Umut Güler: Onu geri getirerek, aslında bir saygı duruşunda bulunuyoruz biz de. Oyunda (Alman yazar) Goethe'nin bir sözüne atıf var: "İki ömrüm olsun isterdim; biri yaşamak, diğeri okumak için." Hem mizah duygusu hem de manevi derinliği yüksek bir kişilik olan Gomidas, oyunumuz aracılığıyla bu dünyaya yeniden, bu kez anlatmak için gelmiş olsun istedik. Meramımız rotamızı zaten belirledi; ona eşlik eden kertenkeleleriyle birlikte, 100 yıl kadar önce ayak bastığı kilisede seyirciyle buluşturduk. Hem var ettiği hem de içinde var olduğu unsurların bir araya gelmesine gayret ettik.

Fehmi Karaarslan: Bir masumiyetin gözünden, siyasal ve genelleyici bakış açılarından uzakta, saf insanı merkeze alan bir anlatım söz konusu. İki ulusun, iki kardeş milletin barışması için ortak acılarımızın yasını tutma şansı sunan bir ayin, bir ritüel veya bir ağıt yaşamak istedik izleyenle...



# HABER TURK



# ARTI



# 1 LORER



# Bloomberg



# KRT



# YOL







–“Açık Radyo.”  
95.0













# GOMIDAS

RESEAUX SOCIAUX











## Diren Sanat - Sabit Doğan



## Başka Sanat













